

T. C.
AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU'NUN SAHADA
UYGULANMASI
(ERZURUM ŞEKER FABRİKASI ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat ACAR

OCAK 2019

TRABZON

AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU’NUN SAHADA
UYGULANMASI
(ERZURUM ŞEKER FABRİKASI ÖRNEĞİ)

Murat ACAR

Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü’nce
“YÜKSEK LİSANS TEZİ”

Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 22.01.2019
Tezin Savunma Tarihi : 07.01.2019

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR

Trabzon 2019

T.C.
AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürlüğü

KABUL VE ONAY

Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı yüksek lisans programı çerçevesinde ve Dr. Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR danışmanlığında yüksek lisans/doktora öğrencisi Murat ACAR tarafından hazırlanan “**6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU’NUN SAHADA UYGULANMASI (ERZURUM – ŞEKER FABRİKASI ÖRNEĞİ)**” başlıklı bu çalışma, Enstitü Yönetim Kurulunun 17/ 12 / 2018 gün ve 29 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından yapılan sınavda **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

İmza

Prof.Dr.Yavuz ÖZORAN
JÜRİ BAŞKANI

İmza

Dr.Öğr.Üyesi Osman YILDIZLAR
ÜYE

İmza

Dr.Öğr.Üyesi Seda FANDAKLI
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof.Dr.Mehmet TÜFEKÇİ
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans tez çalışmamda yardım ve desteklerini her zaman yanımda hissettiğim, danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR'a, Erzurum Şeker Fabrikası çalışanlarına, istatistik analizlerinde Dr. Öğr. Üyesi A. Mutlu YAĞANOĞLU'na, bana destek olan eşim Dr. Didem AYŞEGÜL ACAR ve kızım Gökçe Özüm ACAR'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Murat ACAR

Trabzon 2019

TEZ BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘‘6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu’nun sahada uygulanması Erzurum Şeker Fabrikası Örneği’’ başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR’ın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri/örnekleri kendim topladığımı, deneyleri/analizleri ilgili laboratuvarlarda yaptığımı/yaptırdığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynaklarda eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

Murat ACAR

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
ÖNSÖZ.....	IV
TEZ BEYANNAMESİ.....	V
TABLolar DİZİNİ.....	VIII
SİMGE VE KISALTMALAR.....	XV
ÖZET	XVI
ABSTRACT	XVII
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	2
2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı	2
2.2. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geçmişten Günümüze Gelişme Evreleri	3
2.3. Türkiye de İSG Gelişimi.....	4
2.4. Çalışmanın Yapıldığı Fabrika Hakkında Genel Bilgiler	5
3. GEREÇ VE YÖNTEMLER	6
3.1. Araştırmanın Yöntemi	6
3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı	6
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	6
3.4. Veri Toplama Yöntemi.....	7
3.5. Veri Toplama Araçları.....	7
3.6. Verilerin Değerlendirilmesi.....	7
3.7. Araştırma Etiği ve İzin Alma Süresi.....	7
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
4. BULGULAR	8
4.1. Katılımcıların Yaşları ile İSG Kurallarının Karşılaştırılması.....	8
4.2. Katılımcıların Öğrenim Durumu İle İSG Kurallarının Karşılaştırılması.....	21
4.3. Katılımcıların Çalıştıkları Birim ile İSG Kurallarının Karşılaştırılması	33
4.4. Katılımcıların İşyerindeki Pozisyonu İle İSG Kurallarının Karşılaştırılması	46
4.5. Katılımcıların Çalışma Süreleri İle İSG Kuralları Karşılaştırılması	67
5. TARTIŞMA.....	81
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	87

8. KAYNAKÇA	90
ÖZGEÇMİŞ.....	93
EKLER	94
EK 1. İZİN BELGESİ	95
EK 2. ANKET FORMU	96
EK 3. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU	99

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4.1 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular	8
Tablo 4.2 Yaş değişkenine göre katılımcıların “15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir? Nedenlerini yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	9
Tablo 4.3 Yaş değişkenine göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu? Nedenlerini yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	10
Tablo 4.4 Yaş değişkenine göre katılımcıların “KKD'lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	11
Tablo 4.5 Yaş değişkenine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	12
Tablo 4.6 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular	13
Tablo 4.7 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular	14
Tablo 4.8 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular	15
Tablo 4.9 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular....	16
Tablo 4.10 Yaş değişkenine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina- ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	17
Tablo 4.11 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	18

Tablo 4.12 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Çalıştığımız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	19
Tablo 4.13 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	20
Tablo 4.14 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	21
Tablo 4.15 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	22
Tablo 4.16 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	23
Tablo 4.17 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	24
Tablo 4.18 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	25
Tablo 4.19 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	26
Tablo 4.20 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	27
Tablo 4.21 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İş ekipmanlarını kullanırken gereken kurallara uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	28
Tablo 4.22 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	29
Tablo 4.23 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	30

Tablo 4.24 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	31
Tablo 4.25 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular	32
Tablo 4.26 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	33
Tablo 4.27 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği açısından görev hak ve sorumluluklarınızı biliyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	34
Tablo 4.28 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	35
Tablo 4.29 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	36
Tablo 4.30 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	37
Tablo 4.31 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	38
Tablo 4.32 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	39
Tablo 4.33 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	40
Tablo 4.34 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	41
Tablo 4.35 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	42

Tablo 4.36 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	43
Tablo 4.37 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	44
Tablo 4.38 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	45
Tablo 4.39 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	46
Tablo 4.40 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	47
Tablo 4.41 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	48
Tablo 4.42 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi yeterli olarak aldığınıza inanıyor musunuz” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	49
Tablo 4.43 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşyeri Hekimi tarafından sağlık muayeneniz düzenli olarak yapılıyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	50
Tablo 4.44 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	51
Tablo 4.45 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir? Nedenlerini yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	52
Tablo 4.46 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret. iş eldiveni. iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	53

Tablo 4.47 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “KKD'lerinizi (Baret. iş elbisesi. iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	54
Tablo 4.48 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	55
Tablo 4.49 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığımız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	56
Tablo 4.50 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığımız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	57
Tablo 4.51 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığımız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	58
Tablo 4.52 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	59
Tablo 4.53 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	60
Tablo 4.54 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığımız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	61
Tablo 4.55 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	62
Tablo 4.56 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	63
Tablo 4.57 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Size göre iş kazalarının en önemli sebebi nedir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	64
Tablo 4.58 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığımız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	65

Tablo 4.59 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Kişisel sorunlarınız (iş dışındaki) işyerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	66
Tablo 4.60 Çalışma süresine göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	67
Tablo 4.61 Çalışma süresine göre katılımcıların “7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	68
Tablo 4.62 Çalışma süresine göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	69
Tablo 4.63 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret. iş eldiveni. iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	70
Tablo 4.64 Çalışma süresine göre katılımcıların “KKD'lerinizi (Baret. iş elbisesi. iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	71
Tablo 4.65 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	72
Tablo 4.66 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	73
Tablo 4.67 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	74
Tablo 4.68 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	75
Tablo 4.69 Çalışma süresine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	76

Tablo 4.70 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşyeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	77
Tablo 4.71 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığımız makina- ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.....	78
Tablo 4.72 Çalışma süresine göre katılımcıların “İş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	79
Tablo 4.73 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığımız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.	80

SİMGE VE KISALTMALAR

ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
KKD	: Kişisel Koruyucu Donanım
M.Ö	: Milattan Önce
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

Yüksek Lisans Tezi

ÖZET

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU'NUN SAHADA UYGULANMASI (ERZURUM ŞEKER FABRİKASI ÖRNEĞİ)

Murat ACAR

**Avrasya Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR
2018, 99 (sayfa), 5 (Ek sayfalar)**

Amaç: Araştırma 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanununun çalışanlar tarafından uygulaması, eksiklerin tespiti, karşılaşılan sorunların çözümleri üzerinde çalışma yapmak üzere planlanmıştır.

Yöntem: Araştırma, Erzurum Şeker Fabrikası'nda yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, 240 fabrika çalışanı oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini evrenden gönüllülük esasına bağlı olarak çalışmayı kabul eden 42 fabrika çalışanı oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak 35 sorudan oluşan anket yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı ile Ki-Kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çalışanların büyük bölümünün tecrübeli çalışanlardan oluştuğu, bunun sonucu olarak İSG kurallarının bilinmesi ve uygulanması noktasında sektördeki diğer tesislere göre daha iyi durumda olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Araştırmaya katılan çalışanların 6331 sayılı kanun ve ilgili yönetmelikler hakkında bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır. İSG eğitimi, kurallara uyma, tehlike ve riskler, iş kazası ve meslek hastalıkları, sağlık kontrolleri konularında birçok eksik uygulamanın olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6331 sayılı kanun, fabrika, çalışanlar

Master Thesis

ABSTRACT

**APPLICATION OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY LAW NUMBER
6331 ON THE FIELD
(ERZURUM SUGAR FACTORY EXAMPLE)**

Murat ACAR

**Eurasia University
Institute of Health Sciences
Department of Occupational Health and Safety
Supervisor: Assist. Prof. Dr. Osman YILDIZLAR
2018, 99 (pages), 5 (Appendix)**

Purpose: The research is planned to work on the implementation of the occupational health and safety law No. 6331 by the employees, the identification of the deficiencies and the solutions of the problems enNered.

Method: The research was carried out in Erzurum Sugar Factory. The universe of the study consisted of 240 factory employees. The sample of the study consisted of 42 factory employees who accepted to work voluntarily. The data collection tool consisted of 35 questions. In the analysis of data, SPSS program and Chi-Square test were used.

Findings: It was determined that most of the employees who participated in the study were experienced employees and as a result of this, it was determined that the OHS rules were better and better than other facilities in the sector.

Result: It was understood that the employees who participated in the study had knowledge about the Law No. 6331 and related regulations. It has been determined that there are many deficiencies in OHS training, obeying rules, danger and risks, occupational accidents and occupational diseases and health checks.

Key Words: Law No. 6331, factory, employees.

1. GİRİŞ

Sanayi devrimi iş sağlığı ve güvenliği kavramının en önemli kilometre taşlarından birini oluşturur. Sanayi devriminin temelini oluşturan buharın keşfi ile insan gücüne dayanan üretimler, yerini yavaş yavaş makine ile çalışan işletmelere bırakmıştır. Makinalaşma devamında üretim artışını, üretim artışı yeniden insan gücü ihtiyacını doğurmuştur. O dönemde fabrikalarda çalışmaya gelen insanlar genellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar oldukları için, makinelerle çalışma ciddi sorunlara neden olmuştur.

Bu sorunların başında iş kazaları ve ilerleyen dönemlerde çalışanların sağlığıyla ilgili sıkıntılar gelmektedir. Bulaşıcı hastalık ve salgınlar çalışanlar arasında hızla artmaya başlamış, dolayısıyla iş gücü kaybı iş kazalarıyla birlikte artış göstermiştir. Sanayi devrimi ilerleyen yıllarda iş gücüne kadın ve çocuk işçilerin katılması gibi bir sonucu da beraberinde getirmiştir. İş kazaları ve meslek hastalıklarındaki önemli artış, çalışanların korunması noktasında bir gereklilik oluşturmuştur. İş sağlığı ve güvenliği kavramının ortaya çıktığı bu noktada hem uluslararası hem de ulusal düzeyde yasal düzenlemeler art arda çıkmaya başlamıştır.

Ülkemizde en son geline nokta 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında yasalaşarak yürürlüğe girmiş, yine bununla inilti olarak birçok yönetmelik ve tüzük çıkarılmıştır. İş kazalarının nedenleri arasında % 88'lik kısmının çalışan kaynaklı olması bizi bu alana yoğunlaştırmış olup çalışmamızın hareket noktasını oluşturmuştur.

Kurucu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün sanayileşme hamlesini başlatmasıyla birlikte, ilk şeker fabrikası 1926 yılında açıldı.

Türkiye'nin ilk şeker fabrikalarından biri olan Erzurum Şeker Fabrikası 1956 yılında faaliyete geçmiş olup, ilin ve bölgenin kalkınmasında çok ciddi katma değer üretmiştir.

Bu çalışmamızda Erzurum Şeker Fabrikası özelinde anket yoluyla çalışanların 6331 Sayılı İSG kanunu ve ilgili yönetmeliklere ve bu kurallara uyma tespitini yapma, karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları üzerinde durulmuştur.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı

Çalışma hayatında çalışan sağlığı ve güvenliği konusunda karşılaşılan sorunlar önemli bir yer tutmakta, sanayileşme oranı yükseldikçe İSG'nin önemi giderek artmaktadır [1]. İş sağlığı ve güvenliğinin birçok aşamadan geçerek günümüzdeki anlam ve önemini kazanması çok uzun bir süreç içinde gerçekleşmiştir. Bir bilim dalı olarak kabul edilen İSG, büyük bir gelişim göstermiştir [2].

Geleneksel anlamıyla iş sağlığı ve güvenliği; “işyerlerini işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden uzaklaştırmak ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalar” olarak tanımlanmaktadır [3].

İş sağlığı ve güvenliğinin amacı, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenip çalışan ve çevrenin korunmasıdır. İşletmelerde İSG, sağlıklı ve güvenli bir ortam oluşturmayı, çalışanları her tür tehlike ve riskten korumayı, ortadan kaldırmayı ya da en aza indirmeyi hedefler. Çalışanların karşılaştığı iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı önlem alınması ve bu sayede bedensel, ruhsal sağlığın zarar görmeden iş ve üretimin devamlılığı esastır.

İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları değerlendirildiğinde; iş güvenliği kültürünün yani iş güvenliğinin öncelikli olduğu yaşam biçiminin ilk akla gelen ve en önemli unsur olduğu görülmektedir. Devlet, işveren ve çalışan paydaşlarla birlikte oluşan sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturulmasında aktif olarak yer aldıkları anlayıştır [4].

İş kazası ve meslek hastalıkları riskine karşı önleyici tedbirlerin alınması, iş sağlığı ve güvenliği kavramının dayanağını oluşturur [5]. Günümüzde iş kazası sonucu birçok çalışanın yaralanması ya da ölüm gibi istenmeyen sonuçlarla karşılaşılmaktadır. Meslek hastalıkları da çok ciddi sağlık sorunlarına neden olmaktadır. İş kazası ve meslek hastalıkları sonucu çalışan üretim kaybı, ülke ekonomisi açısından birçok kayıp oluşturur.

Çalışma ilişkilerinde taraflar tehlike ve riskleri önlemek zorundadır. İş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi için işverenin tedbir almasının yanında, çalışanların da İSG talimatlarına uyması kaçınılmaz bir gerekliliktir. İşin yürütümü sırasında meydana gelebilecek tehlike ve risklerden korunmak (iş kazası, meslek hastalığı vb.) için

gerçekleştirilen çalışmalar çalışan, işletme ve üretim güvenliği kavramlarını da kapsamaktadır [6]. literatür de genel olarak İSG'nin amacı a) çalışanları korumak b) üretim güvenliğini sağlamak c) işletme güvenliğini sağlamak şeklinde ifade edilir [7].

6331 sayılı İSG Kanunu son derece kapsamlı olmakla birlikte, bu kanunun amacına ulaşması ancak ilgili bütün paydaşlarca benimsenmesi ve uygulamaya geçilmesi ile mümkün olacaktır. Kanunun en önemli ayaklarından biri de kamu, özel sektör ayırımı yapmaksızın tüm çalışanları kapsamaması ve önleyici bir yaklaşım esas almasıdır [8]. İş kazası ve meslek hastalıkları başta olmak üzere İSG'yi ilgilendiren konuların çözümü büyük ölçüde eğitimle giderilebilir [9].

2.2. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geçmişten Günümüze Gelişme Evreleri

İnsanlık tarihinin başlangıcı ile insanlar yaşamak için çalışmaya başlamıştır. Tarihin ilk çağlarında insanlar, beslenme ve barınma amaçlı çalışmış olduklarından dolayı sağlık ve güvenlik kavramları söz konusu olmamıştır. Eski Mısır'da hekim İmhotep, piramitlerin yapımı sırasında çok sayıda insanın meydana gelen kazalarda öldüğünü, çalışanlarda birçok sağlık sorunu olduğuna işaret etmiştir (M. Ö 2780) [10]. Ünlü hekim Hipokrat (M. Ö. 460-377) kurşunun zararı ve kurşun zehirlenmesinden bahsetmiştir. Alman hekim Paracelsus ilk iş hekimliği kitabını yazmış ve bunun için birçok maden ocağı dolaşmıştır.

15. ve 16. yüzyıllarda madenlerde çalışanlarda akciğer hastalıklarının görüldüğüne dair kayıtlar mevcuttur.

Günümüzde iş sağlığı ve güvenliğinin babası kabul edilen İtalyan hekim Bernardino Ramazzini (1633-1714) doktorlara hastalarının mesleğini sormalarını öğütlemiştir [11]. Ramazzini "Çalışanların Hastalıkları" isimli kitabında metaller, tozlar, kimyasallar ve ergonomik koşullardan kaynaklanan 40'tan fazla sağlık riskini tanımlamıştır [12].

İngiltere iş sağlığı ve güvenliği anlamında bu işin öncüsü sayılabilir. İş kazası ve meslek hastalıkları sonucu meydana ölümler ile ilgili ilk kayıtlar burada tutulmaya başlanmıştır. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk yasa olarak bilinen Fabrikalar Yasası 1883 yılında İngiltere'de çıkarılmıştır. Sanayi devrimi ile birlikte İngiltere'de görülen bu gelişmeler, diğer Avrupa ülkelerinde de görülmeye başlanmıştır.

İSG alanında bu gelişmeler yaşanırken, uluslararası düzeyde de bir takım gelişmelerin olması kaçınılmazdır. Tüm bu gelişmelerin sonucunda çalışma hayatına yön vermek amacıyla 1919 yılında Cenevre’de Uluslararası Çalışma Örgütü kurulmuştur. ILO çalışma hayatında ortak kurallar ve benzer uygulamaların sağlanmasını amacıyla, SÖZLEŞME ve TAVSİYE KARARI şeklinde düzenlemeler hazırlamaktadır. 1948 yılında kurulan Dünya Sağlık Örgütü (WHO)’de sağlık alanında yaptığı çalışmalar ile İSG kavramına büyük katkı sağlamıştır.

2.3. Türkiye de İSG Gelişimi

Ülkemizde cumhuriyetin ilk yıllarında çalışma hayatını düzenleyen çok kapsamlı bir çalışma yoktur. 1921 yılında çıkarılan Ereğli Havza-i Fahmiye Maden Amelesinin Hukukuna Mütealik Kanun genç cumhuriyetin ilk yasal düzenlemesidir. İSG’yi dolaylı ya da direkt ilgilendiren düzenlemeler şunlardır.

- Borçlar Kanunu (1926)
- Umumi Hıfzısıhha Kanunu (1930)
- ILO’ya üyelik (1932)
- 3008 Sayılı İş Kanunu(1936)
- İş Sigortaları Kurumu Kanunu (1945)
- Çalışma Bakanlığı kurulması (1946)
- WHO’ya üyelik (1949)
- Sosyal Sigortalar Kanunu (1964)
- 1475 Sayılı İş Kanunu (1971)
- Sosyal Sigortalar Kanunu (2003)
- 4857 Sayılı İş Kanunu (2003)
- 4959 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu (2003)
- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (2006)
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (2012)

6331 sayılı İSG kanunu son derece kapsamlı bir kanun olup, kanunun uygulama alanlarıyla ilgili çok sayıda yönetmelik ve tüzük çıkarılmıştır.

Yasanın temel özelliklerinde biri de devlet, işveren ve çalışanlara sorumluluklar yüklemesidir.

2.4. Çalışmanın Yapıldığı Fabrika Hakkında Genel Bilgiler

Türkiye'nin ilk şeker fabrikalarından biri olan Erzurum Şeker Fabrikası, 1956 yılında kurulmuştur. Fabrikanın yapımında yaklaşık 440 kişi görev almış olup, makine-teçhizat aksamı Almanya'dan getirilerek monte edilmiştir. Günlük 1800-2000 ton pancar işleme, 3 ay süren kampanya döneminde 100.000-200.000 ton arasında şeker pancarının işlenmesi sonucunda 15.000-20.000 ton şeker üretimi yapılması planlanmıştır. Erzurum, Ağrı, Gümüşhane ve Kars ilinde ekilip fabrikaya getirilen pancar il, bölge ve ülke ekonomisine ciddi katkıda bulunmuştur. Fabrika sahası içinde ilerleyen yıllarda alkol fabrikası kurulmuş olup bilahare küçük çaplı makine atölyeleri ve besi çiftlikleri kurulmuştur. Fabrika inşaatı başladığından itibaren bölgede üretim ve eğitimi, nahiyenin kalkınarak ilçe olmasını, tarım ve hayvancılığın olağanüstü gelişmesini sağlamıştır.

1950'lerde yaklaşık 54.000 nüfusu ile çok önemli bir ticaret merkezi olan Erzurum, 1956'da şeker fabrikasının kurulmasıyla birlikte tarım ve hayvancılıkta büyük atılımlar yapmıştır. Bölge toprağının verimini artıran şeker pancarı, pek çok çiftçi ve çalışanın geçim kaynağı olmuştur. Erzurum Şeker Fabrikası'nın şeker üretimi yanında bölgeye nakliye, hayvancılık alanında da yoğun katkısı olmuştur. Kampanya döneminde bütün nakil vasıtaları tam kapasite ile çalışmakta, yan ürünlerden küspe, hayvan yemi olarak kullanılırken yine başka bir yan ürün olan melas; başta alkol, maya, limon asidi ve yem olmak üzere birçok sanayinin ham maddesi olarak kullanılmaktadır. Çiftçiye gerekli olan tarım aletleri, gübre ve nakdî yardımlar yapılırken tarım eğitimi ve kültürünün artırılması içinde çeşitli faaliyetler düzenlenmiştir. Şeker fabrikası üretilen şeker, malzeme, tohum, gübre ambarları, atölye binaları, misafirhane, lokanta, kantin ve satış mağazası binaları gibi tesisleri ile sosyal hayata büyük bir katkı sağlamıştır [38].

3. GEREÇ VE YÖNTEMLER

Bu bölümde genel olarak araştırmanın yöntemine yönelik bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma Erzurum Şeker Fabrikasında çalışanların 6331 sayılı İSG Kanunu ve bununla ilgili yaptıkları işe göre ilgili İSG kuralları bilme ve uygulama düzeylerini belirlemek üzere planlanmıştır. Çalışma betimsel tarama yöntemi ile durum tespiti yapmak amacıyla yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma 1 Mart-31 Haziran 2018 tarihleri arasında Erzurum Şeker Fabrikası'nda yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Türkşeker verilerine göre ülkemizde 33 şeker fabrikası üretim yapmakta olup, hâlihazırda 16 şeker fabrikası ile toplam pancar şekeri talebinin % 50 sini karşılamaktadır. Erzurum Şeker Fabrikası Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan kapasite ve çalışan sayısı anlamında büyük sayılabilecek fabrikalardan birisidir.

Araştırmanın evrenini Türkiye'de bulunan şeker fabrikaları, örneklemini Erzurum ili Aziziye ilçesinde bulunan şeker fabrikasında memur, işçi ve geçici işçi olarak toplam 321 kişi oluşturmaktadır. Çalışma gönüllülük sasına dayandığı için bu çalışmaya 240 çalışan katılmıştır. Yıllık izin, istirahat ve vardiyası uyuşmayan çalışanlar bu çalışmaya katılmamıştır.

Araştırmanın örnekleme yöntemi uygun örnekleme yöntemidir. Büyüköztürk vd. (2017) göre uygun örnekleme yöntemi araştırmacının kolayca ulaşabildiği bir örneklemden verilerin toplanmasıdır.

3.4. Veri Toplama Yöntemi

Veri toplama aracı olarak kullanılan anketler, şeker fabrikasında çalışanlara dağıtılmış, makul bir süreden sonra toplanmıştır.

3.5. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplanması aşamasında, gerekli izinler alınmış olup 35 sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır.

Anketimizde ilk 5 soru demografik özelliklerle ilgilidir. Diğer sorular çalışanların 6331 sayılı kanun hakkında bilgi seviyesi, ilgili yönetmeliklere göre oluşturulmuş kuralları uygulama ve uyma, temel İSG eğitimleri, çalışanların karşılaştıkları tehlike ve riskler, iş kazalarını nedenleri önleme ve sorumlulukları kapsayan sorulardan oluşmaktadır.

3.6. Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışmadan elde edilen bulgular değerlendirilirken analizler için SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 20 veri analizi programı kullanılmıştır. Çalışma verilerinin değerlendirilmesinde Ki-Kare testi metot olarak kullanılmıştır.

3.7. Araştırma Etiği ve İzin Alma Süresi

Yaptığımız bu çalışma için Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş 'den yazılı izin alınmıştır [Ek1].Araştırmanın amacı Aydınlatılmış Onam Formu[Ek3] kullanılarak fabrika çalışanlarına aktarılmıştır.

3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın yapıldığı dönemlere denk gelen çalışanlardan yıllık izinde, iş göremezlik raporu ve vardiyası denk gelmeyen çalışanlar kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca çalışma sadece Erzurum ili ile sınırlı tutulmuştur. İleride farklı örneklemeleri kapsayan illerde çalışma tekrarlanabilir ve genellenebilirlik derecesi artırılabilir.

4. BULGULAR

Çalışmamızın bu bölümünde araştırmaya katılan fabrika çalışanlarından elde edilen verilerin analizi sonucu oluşturulmuş olan bulgular değerlendirilmiştir.

4.1. Katılımcıların Yaşları ile İSG Kurallarının Karşılaştırılması

Tablo 4.1 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular

		Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Yaşınız?	18-28	N	12	7	4	23
		%	52.2 %	30.4 %	17.4 %	100,0 %
	29-39	N	40	13	5	58
		%	69.0 %	22.4 %	8.6 %	100,0 %
	40-50	N	32	10	11	53
		%	60.4 %	18.9 %	20.8 %	100,0 %
	51 ve yukarısı	N	76	6	22	104
		%	73.1 %	5.8 %	21.2 %	100,0 %
	Toplam	N	160	36	42	238
		%	67.2 %	15.1 %	17.6 %	100.0 %

Bugüne kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0.05$) (Tablo 4.1). Çalışanların yaşlarına göre, 18-28 yaş arası olanların %52.2’si, 29-39 yaş arası %69.0’ı, 40-50 yaş arası % 60.4’ü, 51 yaş ve üstü %73.1’i evet, 18-28 yaş aralığı % 17.4’ü, 29-39 yaş aralığı % 8.6’sı, 40-50 yaş aralığı % 20.8’i, 51 yaş ve üstü % 21.2’si kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.2 Yaş değişkenine göre katılımcıların “15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir? Nedenlerini yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular

		15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir? Nedenlerini yazınız.				Toplam
		Gereksiz buluyorum	Kuralları bilmiyorum	Çalışmama engel oluyor		
Yaşınız?	18-28	N	0	3	0	3
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
	29-39	N	0	13	2	15
		%	0.0 %	86.7 %	13.3 %	100.0 %
	40-50	N	4	7	12	23
		%	17.4 %	30.4 %	52.2 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	5	23	9	37
		%	13.5 %	62.2 %	24.3 %	100.0 %
	Toplam	N	9	46	23	78
		%	11.5 %	59.0 %	29.5 %	100.0 %

15. soruya Hayır diyenlerin cevaplamaını istediğimiz 16. soru;18-28 yaş aralığı çalışanların % 100'ünün kuralları bilmediği, 29-39 yaş aralığı çalışanların % 86.7'si kuralları bilmediği, % 13.3'ü çalışmama engel oluyor dediği, 40-50 yaş aralığı çalışanların % 17.4'ü kuralları gereksiz bulduğu, % 30.4'ü kuralları bilmediği, % 52.2'si çalışmasına engel olduğu, 51 yaş ve üstü çalışanların %13.5 i kuralları gereksiz olduğu, % 62.2'si kuralları bilmediği, % 24.3'ü çalışmama engel oluyor dediği görülmüş ve anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 4.2).

Tablo 4.3 Yaş değişkenine göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu? Nedenlerini yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular

		İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?				
		Evet	Hayır	Kismen	Toplam	
Yaşımız?	18-28	N	9	9	5	23
		%	39.1 %	39.1 %	21.7 %	100.0 %
	29-39	N	34	16	4	54
		%	63.0 %	29.6 %	7.4 %	100.0 %
	40-50	N	37	3	8	48
		%	77.1 %	6.3 %	16.7 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	73	10	18	101
		%	72.3 %	9.9 %	17.8 %	100.0 %
	Toplam	N	153	38	35	226
		%	67.7 %	16.8 %	15.5 %	100.0 %

İşveren size KKD (baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) veriyor mu? Sorusu ile yaş aralığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.3). 18-28 yaş aralığı; % 39.1 i evet, % 39.1'i hayır, % 21.7'si kısmen, 29-39 yaş aralığı % 63'ü evet % 29.6'sı hayır % 7'ü kısmen, 40-50 yaş aralığı % 77.1'i evet % 6.3'ü hayır % 16.7'si kısmen, 51 ve yukarısı yaş üstü çalışanların % 72.3'ü evet % 9.9'u hayır % 17.8'i kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.4 Yaş değişkenine göre katılımcıların “KKD'lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		KKD'lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Yaşınız?	18-28	N	8	7	4	19
		%	42.1 %	36.8 %	21.1 %	100.0 %
	29-39	N	22	17	13	52
		%	42.3 %	32.7 %	25.0 %	100.0 %
	40-50	N	19	14	15	48
		%	39.6 %	29.2 %	31.3 %	100.0 %
51 ve yukarısı	N	39	14	49	102	
	%	38.2 %	13.7 %	48.0 %	100.0 %	
Toplam	N	88	52	81	221	
	%	39,8 %	23.5 %	36.7 %	100.0 %	

KKD'lerinizi (baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.)düzenli olarak kullanıyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar ile çalışanların yaş aralığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.005$) (Tablo 4.4). Çalışanların 18-28 yaş aralığında olanların % 42.1'i, 29-39 yaş aralığı % 42.3'ü, 40-50 yaş aralığı % 39.6'sı, 51 ve yukarısı yaş üstü % 39 'u evet, 18-28 yaş aralığı % 21.1'i, 29-39 yaş aralığı % 25.0'ı, 40-50 yaş aralığı % 31.3'ü, 51 yaş ve üstü % 48'i kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.5 Yaş değişkenine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Yaşınız?	18-28	N	15	6	0	21
		%	71.4 %	28.6 %	0.0 %	100.0 %
	29-39	N	35	11	11	57
		%	61.4 %	19.3 %	19.3 %	100.0 %
	40-50	N	30	3	17	50
		%	60.0 %	6.0 %	34.0 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	58	5	40	103
		%	56.3 %	4.9 %	38.8 %	100.0 %
	Toplam	N	138	25	68	231
		%	59.7 %	10.8 %	29.4 %	100.0 %

İş yerinde sağlık ve güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.5). Çalışanların 18-28 yaş aralığında olanların % 71.4’ü, 29-39 yaş aralığı % 61.4’ü, 40-50 yaş aralığı % 60’ı, 51 ve yukarısı yaş üstü % 56.3’ü evet, 18-28 aralığı % 0’ı, 29-39 yaş aralığı % 19.3’ü, 40-50 yaş aralığı % 34.0’ı, 51 yaş ve üstü % 38.8’i kısmen cevabı verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.6 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Yaşınız?	18-28	N	5	16	2	23
		%	21.7 %	69.6 %	8.7 %	100.0 %
	29-39	N	5	40	11	56
		%	8.9 %	71.4 %	19.6 %	100.0 %
	40-50	N	13	27	10	50
		%	26.0 %	54.0 %	20.0 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	42	35	26	103
		%	40.8 %	34.0 %	25.2 %	100.0 %
	Toplam	N	65	118	49	232
		%	28.0 %	50.9 %	21.1 %	100.0 %

Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.6). Çalışanların 18-28 yaş aralığında olanların % 21.7’si, 29-39 yaş aralığı % 8.9’u, 40-50 yaş aralığı % 26.0’ı, 51 yaş ve üstü % 40.8’i evet, 18 -28 yaş aralığı % 8.7’si, 29-39 yaş aralığı % 19.6’sı, 40-50 yaş aralığı % 20.0’ı, 51 yaş ve üstü % 25.2’si kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.7 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?				Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen	34		
Yaşınız?	18-28	N	4	16	3	0	23
		%	17.4 %	69.6 %	13.0 %	0.0 %	100.0 %
	29-39	N	11	40	6	0	57
		%	19.3 %	70.2 %	10.5 %	0.0 %	100.0 %
	40-50	N	15	17	18	1	51
		%	29.4 %	33.3 %	35.3 %	2.0 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	54	28	22	0	104
		%	51.9 %	26.9 %	21.2 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	84	101	49	1	235
		%	35.7 %	43.0 %	20.9 %	.4 %	100.0 %

Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.005$) (Tablo 4.7) Çalışanların 18-28 yaş aralığında olanların % 17.4’ü, 29-39 yaş aralığı % 19.3’ü, 40-50 yaş aralığı % 29.4’ü, 51 yaş ve üstü % 51.9’u evet, 18-28 yaş aralığı % 13.0’ı, 29-39 yaş aralığı % 10.5’i, 40-50 yaş aralığı % 35.3’ü, 51 yaş ve üstü % 21.2’si, kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.8 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Yaşınız?	18-28	N	5	11	7	23
		%	21.7 %	47.8 %	30.4 %	100.0 %
	29-39	N	14	26	17	57
		%	24.6 %	45.6 %	29.8 %	100.0 %
	40-50	N	29	10	12	51
		%	56.9 %	19.6 %	23.5 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	82	9	13	104
		%	78.8 %	8.7 %	12.5 %	100.0 %
	Toplam	N	130	56	49	235
		%	55.3 %	23.8 %	20.9 %	100.0 %

Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.8). Çalışanların 18-28 yaş aralığında olanların % 21.7’si, 29-39 yaş arası % 24.6’sı, 40-50 yaş arası % 56.9’u, 51 yaş ve üstü % 55.3’ü evet, 18-28 yaş aralığı % 30.4’ü, 29-39 yaş aralığı % 29.8’i, 40-50 yaş aralığı % 23.5’i, 51 yaş ve üstü % 12.5’inin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.9 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Yaşımız?	18-28	N	6	13	4	23
		%	26.1 %	56.5 %	17.4 %	100.0 %
	29-39	N	21	28	8	57
		%	36.8 %	49.1 %	14.0 %	100.0 %
	40-50	N	26	11	14	51
		%	51.0 %	21.6 %	27.5 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	77	12	15	104
		%	74.0 %	11.5 %	14.4 %	100.0 %
	Toplam	N	130	64	41	235
		%	55.3 %	27.2 %	17.4 %	100.0 %

Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.9). Çalışanların 18-28 yaş aralığında olanların % 26.1'i, 29-39 yaş aralığı % 36.8'i, 40-50 yaş aralığı % 51.0'ı, 51 yaş ve üstü % 74.0'ı evet, 18-28 yaş aralığı % 17.4'ü, 29-39 yaş aralığı % 14.0'ı, 40-50 yaş aralığı % 27.5'i, 51 yaş ve üstü % 14.4'ü kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.10 Yaş değişkenine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Yaşınız?	18-28	N	11	9	2	22
		%	50.0 %	40.9 %	9.1 %	100.0 %
	29-39	N	34	12	5	51
		%	66.7 %	23.5 %	9.8 %	100.0 %
	40-50	N	29	3	14	46
		%	63.0 %	6.5 %	30.4 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	63	9	30	102
		%	61.8 %	8.8 %	29.4 %	100.0 %
	Toplam	N	137	33	51	221
		%	62.0 %	14.9 %	23.1 %	100.0 %

İş yerinde kullandığınız makine-ekipmanın koruyucuları var mı? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.10). Çalışanlardan 18-28 yaş aralığında olanların % 50’si, 29-39 yaş aralığı %66.7’si, 40-50 yaş aralığı % 63.0’ı, 51 yaş ve üstü % 61.8’i evet, 18-28 yaş aralığı % 9.1’i, 29-39 yaş aralığı % 9.8’i, 40-50 yaş aralığı % 30.4’ü, 51 yaş ve üstü % 29.4’ü kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.11 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir				
		Çalışanların eğitilmiş olmaları	Sıkı denetimler	İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması		Toplam
18-28	N	10	10	3		23
	%	43.5 %	43.5 %	13.0 %		100.0%
29-39	N	28	27	1		56
	%	50.0 %	48.2 %	1.8 %		100.0%
40-50	N	31	12	5		48
	%	64.6 %	25.0 %	10.4 %		100.0%
51 ve yukarısı	N	76	23	5		104
	%	73.1 %	22.1 %	4.8 %		100.0%
Toplam	N	145	72	14		231
	%	62.8%	31.2 %	6.1 %		100.0 %

Sizce iş sağlığı ve güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.11). Çalışanlardan 18-28 yaş aralığında olanların % 43.5’i, 29-39 yaş aralığı % 50.0’ı, 40-50 yaş aralığı % 64.6’sı, 51 yaş ve üstü % 73.1 “çalışanların eğitilmiş olmaları” cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.12 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular

		Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kismen		
Yaşınız?	18-28	N	5	3	15	23
		%	21.7 %	13.0 %	65.2 %	100.0 %
	29-39	N	13	22	22	57
		%	22.8 %	38.6 %	38.6 %	100.0 %
	40-50	N	14	17	17	48
		%	29.2 %	35.4 %	35.4 %	100.0 %
	51 ve yukarısı	N	48	22	34	104
		%	46.2 %	21.2 %	32.7 %	100.0 %
	Toplam	N	80	64	88	232
		%	34.5 %	27.6 %	37.9 %	100.0 %

Çalıştığınız iş yerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.12). Çalışanlardan 18-28 yaş aralığında olanların % 21.7’si, 29-39 yaş aralığı % 22.8’i, 40-50 yaş aralığı %29.2’si, 51 yaş ve üstü % 46.2’si evet, 18-28 yaş aralığı % 65.2’si, 29-39 yaş aralığı % 38, 6’sı, 40-50 yaş aralığı % 35.4’ü, 51 yaş ve üstü % 32.7’si kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.13 Yaş değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte risk var mıdır?			
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
18-28	N	9	6	8	23
	%	39.1 %	26.1 %	34.8 %	100.0 %
29-39	N	25	16	16	57
	%	43.9 %	28.1 %	28.1 %	100.0 %
40-50	N	23	13	15	51
	%	45.1 %	25.5 %	29.4 %	100.0 %
51 ve yukarısı	N	79	6	20	105
	%	75.2 %	5.7 %	19.0 %	100.0 %
Toplam	N	136	41	59	236
	%	57.6 %	17.4 %	25.0 %	100.0 %

Yaptığınız işte risk var mıdır? Sorusu ile çalışanların yaş aralıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.13). Çalışanlardan 18-28 yaş aralığında olanların % 39.1’i, 29-39 yaş aralığı % 43.9’u, 40-50 yaş aralığı % 45.1’i, 51 yaş ve üstü % 75.2’si evet, 18-28 yaş aralığı % 34.8’i, 29-39 yaş aralığı % 28.1’i, 40-50 yaş aralığı % 29.4’ü, 51 yaş ve üstü % 19.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

4.2. Katılımcıların Öğrenim Durumu İle İSG Kurallarının Karşılaştırılması

Tablo 4.14 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	8	3	1	12
		%	66.7 %	25.0 %	8.3 %	100.0 %
	Ortaokul	N	30	6	4	40
		%	75.0 %	15.0 %	10.0 %	100.0 %
	Lise	N	64	6	47	117
		%	54.7 %	5.1 %	40.2 %	100.0 %
	Önlisans	N	8	5	11	24
		%	33.3 %	20.8 %	45.8 %	100.0 %
	Lisans	N	29	1	13	43
		%	67.4 %	2.3 %	30.2 %	100.0 %
	Toplam	N	139	21	76	236
		%	58.9 %	8.9 %	32.2 %	100.0 %

6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunundan haberiniz var mı? Sorusu ile çalışanların eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.14). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların %66.7'si, ortaokul mezunu % 75.0'ı, lise mezunu % 54.7'si, ön lisans mezunu % 33.3'ü, lisans mezunu % 67.4'ü evet ilkokul mezunu % 8.3'ü, ortaokul mezunu % 10.0'ı, lise mezunu % 40.2'si, ön lisans mezunu % 45.8'i, lisans mezunu % 30.2'si kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.15 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uydüğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uydüğunuzu düşünüyor musunuz?				
		Evete	Hayır	Kısmen	Toplam	
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	9	3	2	14
		%	64.3 %	21.4 %	14.3 %	100.0 %
	Ortaokul	N	30	6	5	41
		%	73.2 %	14.6 %	12.2 %	100.0 %
	Lise	N	49	18	48	115
		%	42.6 %	15.7 %	41.7 %	100.0 %
	Önlisans	N	12	3	9	24
		%	50.0 %	12.5 %	37.5 %	100.0 %
	Lisans	N	24	4	14	42
		%	57.1 %	9.5 %	33.3 %	100.0 %
	Toplam	N	124	34	78	236
		%	52.5 %	14.4 %	33.1 %	100.0 %

İş sağlığı ve güvenliği kurallarına uydüğunuzu düşünüyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.15). Çalışanlardan ilkökul mezunu olanların % 64.3'ü, ortaokul mezunu % 73.2'si, lise mezunu % 42.6'sı, ön lisans mezunu % 50.6'sı, lisans mezunu % 57.1'i evet, ilkökul mezunu % 14.3'ü, ortaokul mezunu % 12.2'si, lise mezunu % 41.7'si, ön lisans mezunu % 37.5'i, lisans mezunu % 33.3'ü kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.16 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	11	0	3	14
		%	78.6 %	0.0 %	21.4 %	100.0 %
	Ortaokul	N	26	3	12	41
		%	63.4 %	7.3 %	29.3 %	100.0 %
	Lise	N	67	8	40	115
		%	58.3 %	7.0 %	34.8 %	100.0 %
	Önlisans	N	11	4	8	23
		%	47.8 %	17.4 %	34.8 %	100.0 %
	Lisans	N	25	10	5	40
		%	62.5 %	25.0 %	12.5 %	100.0 %
	Toplam	N	140	25	68	233
		%	60.1 %	10.7 %	29.2 %	100.0 %

İş yerindeki sağlık ve güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo4.16). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 78.6’sı, ortaokul mezunu % 63.4’ü, lise mezunu % 58.3’ü, ön lisans mezunu % 47.82i, lisans mezunu % 62.5’i evet, ilkokul mezunu % 21.4’ü, ortaokul mezunu % 29.3’ü, lise mezunu % 34.8’i, ön lisans mezunu % 34.8’i, lisans mezunu % 12.5’i kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.17 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	5	9	0	14
		%	35.7 %	64.3 %	0.0 %	100.0 %
	Ortaokul	N	16	14	11	41
		%	39.0 %	34.1 %	26.8 %	100.0 %
	Lise	N	38	47	27	112
		%	33.9 %	42.0 %	24.1 %	100.0 %
	Önlisans	N	5	13	6	24
		%	20.8 %	54.2 %	25.0 %	100.0 %
	Lisans	N	3	35	5	43
		%	7.0 %	81.4 %	11.6 %	100.0 %
	Toplam	N	67	118	49	234
		%	28.6 %	50.4 %	20.9 %	100.0 %

Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo4.17).Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların %35.7’si, ortaokul mezunu % 39.02’i, lise mezunu % 33.9’u, ön lisans mezunu % 20.8’i, lisans mezunu % 7.0’i evet, ilkokul mezunu % 0.0’i, ortaokul mezunu % 26.8’i, lise mezunu % 24.1’i, ön lisans mezunu % 25.0’i, lisans mezunu % 11.6’sı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.18 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?				Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen	34		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	4	8	2	0	14
		%	28.6 %	57.1 %	14.3 %	0.0 %	100.0 %
	Ortaokul	N	16	13	12	0	41
		%	39.0 %	31.7 %	29.3 %	0.0 %	100.0 %
	Lise	N	51	43	21	0	115
		%	44.3 %	37.4 %	18.3 %	0.0 %	100.0 %
	Önlisans	N	8	12	3	1	24
		%	33.3 %	50.0 %	12.5 %	4.2 %	100.0 %
	Lisans	N	5	26	12	0	43
		%	11.6 %	60.5 %	27.9 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	84	102	50	1	237
		%	35.4 %	43.0 %	21.1 %	.4 %	100.0 %

Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.18). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 28.6’sı, ortaokul mezunu %39.0’ ı, lise mezunu % 44.3’ü, ön lisans mezunu % 33.3’ü, lisans mezunu % 11.6’sı evet, ilkokul mezunu % 14.3’ü, ortaokul mezunu % 29.3’ü, lise mezunu % 18.3’ü, ön lisans mezunu % 12.5’i, lisans mezunu % 27.9’u kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.19 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	6	5	3	14
		%	42.9 %	35.7 %	21.4 %	100.0 %
	Ortaokul	N	29	5	7	41
		%	70.7 %	12.2 %	17.1 %	100.0 %
	Lise	N	75	21	19	115
		%	65.2 %	18.3 %	16.5 %	100.0 %
	Önlisans	N	12	6	6	24
		%	50.0 %	25.0 %	25.0 %	100.0 %
	Lisans	N	10	19	14	43
		%	23.3 %	44.2 %	32.6 %	100.0 %
	Toplam	N	132	56	49	237
		%	55.7 %	23.6 %	20.7 %	100.0 %

Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.19). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 42.9’u, ortaokul mezunlarının % 70.7’si, lise mezunlarının % 65.2’si, ön lisans mezunlarının % 50.0’ı, lisans mezunlarının % 23.3’ü evet, ilkokul mezunlarının % 21.4’ü, ortaokul mezunlarının % 17.1’i, lise mezunlarının % 16.5’i, ön lisans mezunlarının % 25.0’ı, lisans mezunlarının % 32.6’sı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.20 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	10	2	2	14
		%	71.4 %	14.3 %	14.3 %	100.0 %
	Ortaokul	N	30	7	4	41
		%	73.2 %	17.1 %	9.8 %	100.0 %
	Lise	N	76	20	19	115
		%	66.1 %	17.4 %	16.5 %	100.0 %
	Önlisans	N	12	8	4	24
		%	50.0 %	33.3 %	16.7 %	100.0 %
	Lisans	N	4	27	12	43
		%	9.3 %	62.8 %	27.9 %	100.0 %
	Toplam	N	132	64	41	237
		%	55.7 %	27.0 %	17.3 %	100.0 %

Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.20). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanlardan % 71.4’ü, ortaokul mezunlarının % 73.2’si, lise mezunlarının % 66.1’i, ön lisans mezunlarının % 50.0’ı, lisans mezunlarının % 9.3’ü evet, ilkokul mezunlarının % 14.3’ü, ortaokul mezunlarının % 9.8’i, lise mezunlarının % 16.5’i, ön lisans mezunlarının % 16.7’si, lisans mezunlarının % 27.9’u kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.21 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İş ekipmanlarını kullanırken gereken kurallara uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İş ekipmanlarını kullanırken gereken kurallara uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	11	0	3	14
		%	78.6 %	0.0 %	21.4 %	100.0 %
	Ortaokul	N	28	2	11	41
		%	68.3 %	4.9 %	26.8 %	100.0 %
	Lise	N	71	2	41	114
		%	62.3 %	1.8 %	36.0 %	100.0 %
	Önlisans	N	15	0	8	23
		%	65.2 %	0.0 %	34.8 %	100.0 %
	Lisans	N	27	6	9	42
		%	64.3 %	14.3 %	21.4 %	100.0 %
	Toplam	N	152	10	72	234
		%	65.0 %	4.3 %	30.8 %	100.0 %

İş ekipmanlarını kullanırken gereken kurallara uyuyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.21). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 78.6’sı, ortaokul mezunlarının % 68.3’ü, lise mezunlarının % 62.3’ü, ön lisans mezunlarının % 65.2’si, lisans mezunlarının % 64.3’ü evet, ilkokul mezunlarının % 21.4’ü, ortaokul mezunlarının % 26.8’i, lise mezunlarının % 36.0’ı, ön lisans mezunlarının % 34.8’i, lisans mezunlarının % 21.4’ü kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.22 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	10	1	3	14
		%	71.4 %	7.1 %	21.4 %	100.0 %
	Ortaokul	N	30	0	10	40
		%	75.0 %	0.0 %	25.0 %	100.0 %
	Lise	N	67	9	30	106
		%	63.2 %	8.5 %	28.3 %	100.0 %
	Önlisans	N	10	4	8	22
		%	45.5 %	18.2 %	36.4 %	100.0 %
	Lisans	N	14	9	17	40
		%	35.0 %	22.5 %	42.5 %	100.0 %
	Toplam	N	131	23	68	222
		%	59.0 %	10.4 %	30.6 %	100.0 %

Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.22). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 71.4’ü, ortaokul mezunlarının % 75.0’ı, lise mezunlarının % 65.2’si, ön lisans mezunlarının % 45.5’i, lisans mezunlarının % 35.0’ı evet, ilkokul mezunlarının % 21.4’ü, ortaokul mezunlarının % 25.0’ı, lise mezunlarının % 28.3’ü, ön lisans mezunlarının % 36.4’ü, lisans mezunlarının % 42.5’inin kısmen cevabı verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.23 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.			Toplam	
		Yaralanma	Ölüm tehlikesi	Meslek hastalığı		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	8	2	3	13
		%	61.5 %	15.4 %	23.1 %	100.0 %
	Ortaokul	N	25	6	9	40
		%	62.5 %	15.0 %	22.5 %	100.0 %
	Lise	N	51	32	23	106
		%	48.1 %	30.2 %	21.7 %	100.0 %
	Önlisans	N	8	4	10	22
		%	36.4 %	18.2 %	45.5 %	100.0 %
	Lisans	N	11	8	19	38
		%	28.9 %	21.1 %	50.0 %	100.0 %
	Toplam	N	103	52	64	219
		%	47.0 %	23.7 %	29.2 %	100.0 %

Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz. Sorusu ile çalışanların öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.23). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 61.5’i yaralanma, % 15.4’ü ölüm, % 23.1’i meslek hastalığı, ortaokul mezunlarının %62.5’i yaralanma, % 15.0’ı ölüm, % 22.5’i meslek hastalığı, lise mezunlarının % 48.1’i yaralanma, % 30.2’si ölüm, % 21.7’si meslek hastalığı, ön lisans mezunlarından % 36.4’ü yaralanma, % 18.2’si ölüm, % 45.5’i meslek hastalığı, lisans mezunlarının % 28.9’u yaralanma, % 21.1’i ölüm, % 50.0’ı meslek hastalığı cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.24 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	11	1	2	14
		%	78.6 %	7.1 %	14.3 %	100.0 %
	Ortaokul	N	29	4	7	40
		%	72.5 %	10.0 %	17.5 %	100.0 %
	Lise	N	68	8	32	108
		%	63.0 %	7.4 %	29.6 %	100.0 %
	Önlisans	N	14	6	3	23
		%	60.9 %	26.1 %	13.0 %	100.0 %
	Lisans	N	17	14	7	38
		%	44.7 %	36.8 %	18.4 %	100.0 %
	Toplam	N	139	33	51	223
		%	62.3 %	14.8 %	22.9 %	100.0 %

İş yerinde kullandığınız makine-ekipmanın koruyucuları var mı? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.24). Çalışanlardan ilkökul mezunu olanların % 78.6’sı, ortaokul mezunlarının % 72.5’i, lise mezunlarının % 63.0’ı, ön lisans mezunlarının % 60.9’u, lisans mezunlarının % 44.7’si evet, ilk okul mezunlarının % 14.3’ü, ortaokul mezunlarının % 17.5’i, lise mezunlarının % 29.6’sı, ön lisans mezunlarının % 13.6’sı, lisans mezunlarının % 18.4’ü kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.25 Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular

		Yaptığınız işte risk var mıdır?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Öğrenim durumunuz?	İlkokul	N	9	4	1	14
		%	64.3 %	28.6 %	7.1 %	100.0 %
	Ortaokul	N	28	3	10	41
		%	68.3 %	7.3 %	24.4 %	100.0 %
	Lise	N	71	16	29	116
		%	61.2 %	13.8 %	25.0 %	100.0 %
	Önlisans	N	14	5	5	24
		%	58.3 %	20.8 %	20.8 %	100.0 %
	Lisans	N	16	13	14	43
		%	37.2 %	30.2 %	32.6 %	100.0 %
	Toplam	N	138	41	59	238
		%	58.0 %	17.2 %	24.8 %	100.0 %

Yaptığınız işte risk var mıdır? Sorusu ile çalışanların öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.25). Çalışanlardan ilkokul mezunu olanların % 64.3’ü, ortaokul mezunlarının % 68.3’ü, lise mezunlarının % 61.2’si, ön lisans mezunlarının % 58.3’ü, lisans mezunlarının % 37.2’si evet, ilkokul mezunlarının % 7.1’i, ortaokul mezunlarının % 24.4’ü, lise mezunlarının % 25.0’ı, ön lisans mezunlarının % 20.8’i, lisans mezunlarının % 32.6’sı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

4.3. Katılımcıların Çalıştıkları Birim ile İSG Kurallarının Karşılaştırılması

Tablo 4.26 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	110	11	30	151
		%	72.8 %	7.3 %	19.9 %	100.0 %
	Tarım	N	13	3	2	18
		%	72.2 %	16.7 %	11.1 %	100.0 %
	İdare	N	33	20	7	60
		%	55.0 %	33.3 %	11.7 %	100.0 %
Personel Müdürlüğü	N	5	2	3	10	
	%	50.0 %	20.0 %	30.0 %	100.0 %	
Toplam	N	161	36	42	239	
	%	67.4 %	15.1 %	17.6 %	100.0 %	

Bugüne kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.26). İşletme çalışanlardan % 72.8'i, tarım biriminde çalışanlardan %72.2'si, idare biriminde çalışanlardan % 55.0'ı, personel müdürlüğünde çalışanlardan %50.0'ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 19.9'u, tarım biriminde çalışanlardan %11.1'i, idare biriminde çalışanlardan % 11.7'si, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 30.0'ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.27 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği açısından görev hak ve sorumluluklarınızı biliyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İş Sağlığı ve Güvenliği açısından görev hak ve sorumluluklarınızı biliyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	81	16	54	151
		%	53.6 %	10.6 %	35.8 %	100.0 %
	Tarım	N	7	1	10	18
		%	38.9 %	5.6 %	55.6 %	100.0 %
	İdare	N	25	16	19	60
		%	41.7 %	26.7 %	31.7 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	5	2	3	10
		%	50.0 %	20.0 %	30.0 %	100.0 %
	Toplam	N	118	35	86	239
		%	49.4 %	14.6 %	36.0 %	100.0 %

İş sağlığı ve güvenliği açısından görev hak ve sorumluluklarınızı biliyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.27). İşletme biriminde çalışanlardan % 53.6’sı, tarım biriminde çalışanlardan % 38.9’u, idare biriminde çalışanlardan % 41.7’si, personel müdürlüğünde çalışanların % 50.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 35.8’i, tarım biriminde çalışanlardan % 55.6’sı, idare biriminde çalışanlardan 31.7’si, personel müdürlüğünde çalışanlardan %30.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.28 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret. iş eldiveni. iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşveren size KKD (Baret. iş eldiveni. iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	112	12	23	147
		%	76.2 %	8.2 %	15.6 %	100.0 %
	Tarım	N	7	7	4	18
		%	38.9 %	38.9 %	22.2 %	100.0 %
	İdare	N	30	17	6	53
		%	56.6 %	32.1 %	11.3 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	5	2	2	9
		%	55.6 %	22.2 %	22.2 %	100.0 %
	Toplam	N	154	38	35	227
		%	67.8 %	16.7 %	15.4 %	100.0 %

İşveren size KKD temin ediyor mu? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.28). İşletme biriminde çalışanlardan % 76.2’si, tarım biriminde çalışanlardan %38.92’u, idare biriminde çalışanlardan % 56.6’sı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 55.6’sı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 15.6’sı, tarım biriminde çalışanlardan % 22.2’si, idare biriminde çalışanlardan % 11.3’ü, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 22.2’si kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.29 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	87	7	55	149
		%	58.4 %	4.7 %	36.9 %	100.0 %
	Tarım	N	10	4	3	17
		%	58.8 %	23.5 %	17.6 %	100.0 %
	İdare	N	35	12	9	56
		%	62.5 %	21.4 %	16.1 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	7	2	1	10
		%	70.0 %	20.0 %	10.0 %	100.0 %
	Toplam	N	139	25	68	232
		%	59.9 %	10.8 %	29.3 %	100.0 %

İş yerinde sağlık ve güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.29). İşletme biriminde çalışanlardan % 58.4’ü, tarım biriminde çalışanlardan % 58.8’i, idare biriminde çalışanlardan % 62.5’i, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 70.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 36.9’u, tarım biriminde çalışanlardan % 17.6’sı, idare biriminde çalışanlardan % 16.1’i, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 10.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.30 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	61	46	40	147
		%	41.5 %	31.3 %	27.2 %	100.0 %
	Tarım	N	0	18	0	18
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
	İdare	N	5	44	9	58
		%	8.6 %	75.9 %	15.5 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	1	9	0	10
		%	10.0 %	90.0 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	67	117	49	233
		%	28.8 %	50.2 %	21.0 %	100.0 %

Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.30). İşletme biriminde çalışanlardan % 41.5’i, tarım biriminde çalışanlardan % 0.0’ı, idare biriminde çalışanlardan % 8.6’sı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 10.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 27.2’si, tarım biriminde çalışanlardan % 0.0’ı, idare biriminde çalışanlardan % 15.5’i, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 0.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.31 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?				Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen	34		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	74	37	37	1	149
		%	49.7 %	24.8 %	24.8 %	.7 %	100.0 %
	Tarım	N	1	13	4	0	18
		%	5.6 %	72.2 %	22.2 %	0.0 %	100.0 %
	İdare	N	8	43	8	0	59
		%	13.6 %	72.9 %	13.6 %	0.0 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	1	8	1	0	10
		%	10.0 %	80.0 %	10.0 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	84	101	50	1	236
		%	35.6 %	42.8 %	21.2 %	.4 %	100.0 %

Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.31). İşletme biriminde çalışanlardan % 49.7’si, tarım biriminde çalışanlardan % 5.6’sı, idare biriminde çalışanlardan % 13.6’sı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 10.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 24.8’i, tarım biriminde çalışanlardan %22.2’si, idare biriminde çalışanlardan % 13.6’sı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 10.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.32 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığımız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	114	9	26	149
		%	76.5 %	6.0 %	17.4 %	100.0 %
	Tarım	N	3	8	7	18
		%	16.7 %	44.4 %	38.9 %	100.0 %
	İdare	N	12	33	14	59
		%	20.3 %	55.9 %	23.7 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	3	5	2	10
		%	30.0 %	50.0 %	20.0 %	100.0 %
	Toplam	N	132	55	49	236
		%	55.9 %	23.3 %	20.8 %	100.0 %

Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.32). İşletme biriminde çalışanlardan % 76.5’i, tarım biriminde çalışanlardan % 16.7’si, idare biriminde çalışanlardan % 20.3’ü, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 30.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 17.4’ü, tarım biriminde çalışanlardan % 38.9’u, idare biriminde çalışanlardan % 23.7’si, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 20.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.33 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	108	15	26	149
		%	72.5 %	10.1 %	17.4 %	100.0 %
	Tarım	N	3	8	7	18
		%	16.7 %	44.4 %	38.9 %	100.0 %
	İdare	N	21	30	8	59
		%	35.6 %	50.8 %	13.6 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	0	10	0	10
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	132	63	41	236
		%	55.9 %	26.7 %	17.4 %	100.0 %

Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.33). İşletme biriminde çalışanlardan % 72.5’i, tarım biriminde çalışanlardan % 16.7’si, idare biriminde çalışanlardan % 35.6’sı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 0.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 17.42’ü, tarım biriminde çalışanlardan % 38.9’u, idare biriminde çalışanlardan % 13.6’sı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 0.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.34 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.			Toplam	
		Yaralanma	Ölüm tehlikesi	Meslek hastalığı		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	72	41	28	141
		%	51.1 %	29.1 %	19.9 %	100.0 %
	Tarım	N	10	1	5	16
		%	62.5 %	6.3 %	31.3 %	100.0 %
	İdare	N	20	9	23	52
		%	38.5 %	17.3 %	44.2 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	0	1	7	8
		%	0.0 %	12.5 %	87.5 %	100.0 %
	Toplam	N	102	52	63	217
		%	47.0 %	24.0 %	29.0 %	100.0 %

Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz. Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.34). İşletme biriminde çalışanlardan % 51.1’i yaralanma, % 29.1’i ölüm tehlikesi, % 19.9’u meslek hastalığı, tarım biriminde çalışanlardan % 62.5’i yaralanma, % 6.3’ü ölüm tehlikesi, % 31.3’ü meslek hastalığı idare biriminde çalışanlardan % 38.5’i yaralanma, % 17.3’ü ölüm tehlikesi, % 44.2’si meslek hastalığı, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 0.0’ı yaralanma, % 12.5’i ölüm tehlikesi, % 87.5’i meslek hastalığı cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.35 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	96	9	41	146
		%	65.8 %	6.2 %	28.1 %	100.0 %
	Tarım	N	5	5	5	15
		%	33.3 %	33.3 %	33.3 %	100.0 %
	İdare	N	32	16	4	52
		%	61.5 %	30.8 %	7.7 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	5	3	0	8
		%	62.5 %	37.5 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	138	33	50	221
		%	62.4 %	14.9 %	22.6 %	100.0 %

İş yerinde kullandığınız makine-ekipmanın koruyucuları var mı? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.35). İşletme biriminde çalışanlardan % 65.8'i, tarım biriminde çalışanlardan % 33.3'ü, idare biriminde çalışanlardan % 61.5'i, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 62.5'i evet, işletme biriminde çalışanlardan % 28.1'i, tarım biriminde çalışanlardan % 33.3'ü, idare biriminde çalışanlardan % 7.7'si, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 0.0'ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.36 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?				
		Çalışanların eğitimli olmaları	Sıkı denetimler	İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması	Toplam	
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	107	30	10	147
		%	72.8 %	20.4 %	6.8 %	100.0 %
	Tarım	N	7	8	2	17
		%	41.2 %	47.1 %	11.8 %	100.0 %
	İdare	N	27	27	3	57
		%	47.4 %	47.4 %	5.3 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	4	6	0	10
		%	40.0 %	60.0 %	0.0 %	100.0 %
	Toplam	N	145	71	15	231
		%	62.8 %	30.7 %	6.5 %	100.0 %

Sizce iş sağlığı ve güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.36). İşletme biriminde çalışanlardan % 72.8’i çalışanların eğitimli olmaları, % 20.4’ü sıkı denetimler, % 6.8’i İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması, tarım biriminde çalışanların % 41.2’si çalışanların eğitimli olmaları, % 47.1’i sıkı denetimler, % 11.8’i İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması, idare biriminde çalışanlardan % 47.4’ü çalışanların eğitimli olmaları, % 47.4’ü sıkı denetimler, % 5.3’ü İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 40.0’i çalışanların eğitimli olmaları, % 60.0’i sıkı denetimler, % 0.0’i İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.37 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	63	30	56	149
		%	42.3 %	20.1 %	37.6 %	100.0 %
	Tarım	N	6	4	7	17
		%	35.3 %	23.5 %	41.2 %	100.0 %
	İdare	N	10	24	23	57
		%	17.5 %	42.1 %	40.4 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	1	7	1	9
		%	11.1 %	77.8 %	11.1 %	100.0 %
	Toplam	N	80	65	87	232
		%	34.5 %	28.0 %	37.5 %	100.0 %

Çalıştığınız iş yerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.37). İşletme biriminde çalışanlardan % 42.3’ü, tarım biriminde çalışanlardan % 35.3’ü, idare biriminde çalışanlardan % 17.5’i, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 11.1’i evet, işletme biriminde çalışanlardan % 37.6’sı, tarım biriminde çalışanlardan % 41.2’si, idare biriminde çalışanlardan % 40.4’ü, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 11.1’i kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.38 Çalıştıkları birim değişkenine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte risk var mıdır?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Hangi birimde çalışıyorsunuz?	İşletme	N	104	9	37	150
		%	69.3 %	6.0 %	24.7 %	100.0 %
	Tarım	N	10	2	5	17
		%	58.8 %	11.8 %	29.4 %	100.0 %
	İdare	N	22	23	14	59
		%	37.3 %	39.0 %	23.7 %	100.0 %
	Personel Müdürlüğü	N	1	6	3	10
		%	10.0 %	60.0 %	30.0 %	100.0 %
	Toplam	N	137	40	59	236
		%	58.1 %	16.9 %	25.0 %	100.0 %

Yaptığınız işte risk var mıdır? Sorusuyla çalışanların birimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.38) İşletme biriminde çalışanlardan % 69.3’ü, tarım biriminde çalışanlardan % 58.8’i, idare biriminde çalışanlardan % 37.3’ü, personel müdürlüğünde çalışanlardan % 10.0’ı evet, işletme biriminde çalışanlardan % 24.7’sii, tarım biriminde çalışanlardan % 29.4’ü, idare biriminde çalışanlardan % 23.7’si, personel müdürlüğünde çalışanlardan %30.0’ı kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

4.4. Katılımcıların İşyerindeki Pozisyonu İle İSG Kurallarının Karşılaştırılması

Tablo 4.39 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?			Toplam	
		Evete	Hayır	Kısmen		
		N				
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	6	0	3	9
		%	66.7%	0.0%	33.3%	100.0%
	Ustabaşı	N	10	0	6	16
		%	62.5%	0.0%	37.5%	100.0%
	Ustabaşı Yrd.	N	11	1	11	23
		%	47.8%	4.3%	47.8%	100.0%
	Makinistlik	N	4	0	6	10
		%	40.0%	0.0%	60.0%	100.0%
	Postabaşı	N	4	1	1	6
		%	66.7%	16.7%	16.7%	100.0%
	Mühendis	N	13	1	1	15
		%	86.7%	6.7%	6.7%	100.0%
	İdari İşler	N	13	4	7	24
		%	54.2%	16.7%	29.2%	100.0%
	İşçi	N	69	10	26	105
		%	65.7%	9.5%	24.8%	100.0%
	Diğer	N	9	4	15	28
		%	32.1%	14.3%	53.6%	100.0%
	Toplam	N	139	21	76	236
		%	58.9%	8.9%	32.2%	100.0%

6331 sayılı İSG Kanunu’ndan haberiniz var mı? Sorusuyla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.39). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 66.7’si, ustabaşı olanların % 62.52i, ustabaşı yardımcısı olanların % 47.8’i, makinistlik yapanların % 40.0’ı, postabaşı olanların % 66.7’si, mühendis olanların % 86.7’si idari işlerde çalışanların % 54.2’si, işçilerin % 65.7’si, diğer personelin % 32.1’i evet, yöneticilerin % 33.3’ü, ustabaşıların % 37.5’i, ustabaşı yardımcılarının % 47.8’i, makinistlerin % 60.0’ı, postabaşı olanların % 16.7’si, mühendislerin % 6.7’si, idari işlerde çalışanların % 29.2’si, işçilerin % 24.8’i, diğer personelin % 53.6’sının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.40 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	4	5	0	9
		%	44.4 %	55.6 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	12	0	4	16
		%	75.0 %	0.0 %	25.0 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	18	1	4	23
		%	78.3 %	4.3 %	17.4 %	100.0 %
	Makinistlik	N	5	0	5	10
		%	50.0 %	0.0 %	50.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	7	0	0	7
		%	100.0 %	0.0 %	0.0 %	100.0 %
	Mühendis	N	11	3	2	16
		%	68.8 %	18.8 %	12.5 %	100.0 %
	İdari İşler	N	6	13	5	24
		%	25.0 %	54.2 %	20.8 %	100.0 %
	İşçi	N	80	8	19	107
		%	74.8 %	7.5 %	17.8 %	100.0 %
	Diğer	N	19	6	3	28
		%	67.9 %	21.4 %	10.7 %	100.0 %
	Toplam	N	162	36	42	240
		%	67.5 %	15.0 %	17.5 %	100.0 %

Bugüne kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı? Sorusuyla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.40). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 44.4’ü, ustabaşı olanların % 75.0’ı, ustabaşı yardımcısı olanların % 78.3’ü, makinistlik yapanların % 50.0’ı, postabaşı olanların % 100.0’ü, mühendis olanların % 68.0’ı, idari işlerde çalışanların % 25.0’ı, işçilerin % 74.8’i, diğer personelin % 67.9’u evet, yöneticilerin % 0’ı, ustabaşlarının % 25.0’ı, ustabaşı yardımcılarının % 17.4’ü, makinistlerin % 50.0’ı, postabaşı olanların % 0’ı, mühendislerin % 12.5’i, idari işlerde çalışanların % 20.8’i, işçilerin % 17.8’i, diğer personelin % 10.7’sinin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.41 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?				Toplam
		1-3 saat	3-5 saat	5-8 saat	12 saat	
		N				
Yönetici	N	2	2	0	0	4
	%	50.0 %	50.0 %	0.0 %	0.0 %	100.0 %
Ustabaşı	N	3	6	5	1	15
	%	20.0 %	40.0 %	33.3 %	6.7 %	100.0 %
Ustabaşı Yrd.	N	9	4	4	4	21
	%	42.9 %	19.0 %	19.0 %	19.0 %	100.0 %
Makinistlik	N	0	7	1	1	9
	%	0.0 %	77.8 %	11.1 %	11.1 %	100.0 %
Postabaşı	N	1	4	1	0	6
	%	16.7 %	66.7 %	16.7 %	0.0 %	100.0 %
Mühendis	N	2	3	1	6	12
	%	16.7 %	25.0 %	8.3 %	50.0 %	100.0 %
İdari İşler	N	5	1	2	0	8
	%	62.5 %	12.5 %	25.0 %	0.0 %	100.0 %
İşçi	N	41	21	23	8	93
	%	44.1 %	22.6 %	24.7 %	8.6 %	100.0 %
Diğer	N	5	14	3	1	23
	%	21.7 %	60.9 %	13.0 %	4.3 %	100.0 %
Toplam	N	68	62	40	21	191
	%	35.6 %	32.5 %	20.9 %	11.0 %	100.0 %

Bugüne kadar temel İSG eğitimi aldınız mı? Sorusuna evet diyenlerin, bu eğitimi kaç saat aldınız? Sorusuyla pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.41). Evet diyen yönetici pozisyonunda olanların % 35.6’sı 1-3 saat, % 32.5’i 3-5 saat, % 20.9’u 5-8 saat, % 11.0’ı 12 saat, ustabaşı olanların % 20.0’ı 1-3 saat, % 40.0’ı 3-5 saat, %33.3’ü 5-8 saat, % 6.7’si 12 saat, ustabaşı yardımcısı olanların % 42.9’u 1-3 saat, % 19.0’ı 3-5 saat, % 19.9’u 5-8 saat, % 19.9’u 1 saat, makinistlik yapanların % 77.8’si 3-5 saat, % 11.1’i 5-8 saat, % 11, 1’i 12 saat, postabaşı olanların % 16.7’si 1-3 saat, % 66.7’si 3-5 saat, % 16.7’si 5-8 saat, mühendislerin % 16.7’si 1-3 saat, % 25.0’ı 3-5 saat, % 8.3’ü 5-8 saat, % 50’si 12 saat, idari işlerde çalışanların % 62.5’i 1-3 saat, %12.5’i 3-5 saat, % 25.0’ı 5-8 saat, işçilerden % 44.1’i 1-3 saat, % 22.6’sı 3-5 saat, % 24.7’si 5-8 saat, % 8.6’sı 12 saat, diğer personelin % 21.7’si 1-3 saat, % 60.9’u 3-5 saat, % 13.0’ı 5-8 saat, % 4.3’ü 12 saat cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.42 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimini yeterli olarak aldığınıza inanıyor musunuz” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimini yeterli olarak aldığınıza inanıyor musunuz			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	0	6	2	8
		%	0.0 %	75.0 %	25.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	5	8	3	16
		%	31.3 %	50.0 %	18.8 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	4	6	13	23
		%	17.4 %	26.1 %	56.5 %	100.0 %
	Makinistlik	N	1	6	3	10
		%	10.0 %	60.0 %	30.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	1	1	5	7
		%	14.3 %	14.3 %	71.4 %	100.0 %
	Mühendis	N	8	3	5	16
		%	50.0 %	18.8 %	31.3 %	100.0 %
	İdari İşler	N	2	14	8	24
		%	8.3 %	58.3 %	33.3 %	100.0 %
	İşçi	N	43	23	41	107
		%	40.2 %	21.5 %	38.3 %	100.0 %
	Diğer	N	7	10	11	28
		%	25.0 %	35.7 %	39.3 %	100.0 %
	Toplam	N	71	77	91	239
%		29.7 %	32.2 %	38.1 %	100.0 %	

Temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimini yeterli olarak aldığınıza inanıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$) (Tablo 4.42). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 31.3’ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 17.4’ü, makinistlik yapanların % 10.0’ı, postabaşı olanların % 14.3’ü, mühendis olanların % 50.0’ı, idari işlerde çalışanların % 8.3’ü, işçilerin % 40.2’si, diğer personelin % 25.0’ı evet, yöneticilerin % 25.0’ı, ustabaşılardan % 18.0’ı, ustabaşı yardımcılarının % 56.5’i, makinistlerin % 30.0’ı, postabaşı olanların % 71.4’ü, mühendislerin % 31.3’ü, idari işlerde çalışanların % 33.3’ü, işçilerin % 38.3’ü, diğer personelin % 39.3’ünün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.43 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşyeri Hekimi tarafından sağlık muayeneniz düzenli olarak yapılıyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyeri Hekimi tarafından sağlık muayeneniz düzenli olarak yapılıyor mu?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	4	4	0	8
		%	50.0 %	50.0 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	8	3	5	16
		%	50.0 %	18.8 %	31.3 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	7	9	7	23
		%	30.4 %	39.1 %	30.4 %	100.0 %
	Makinistlik	N	1	6	3	10
		%	10.0 %	60.0 %	30.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	5	0	2	7
		%	71.4 %	0.0 %	28.6 %	100.0 %
	Mühendis	N	7	6	3	16
		%	43.8 %	37.5 %	18.8 %	100.0 %
	İdari İşler	N	3	17	4	24
		%	12.5 %	70.8 %	16.7 %	100.0 %
	İşçi	N	39	42	22	103
		%	37.9 %	40.8 %	21.4 %	100.0 %
	Diğer	N	5	16	6	27
		%	18.5 %	59.3 %	22.2 %	100.0 %
	Toplam	N	79	103	52	234
%		33.8 %	44.0 %	22.2 %	100.0 %	

İş yeri hekimi tarafından sağlık muayeneniz düzenli olarak yapılıyor mu? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.43). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların %50.0’ı, ustabaşı olanların %50.0’ı, ustabaşı yardımcısı olanların %30.4’ü, makinistlik yapanların %10.0’ı, postabaşı olanların %71.4’ü, mühendis olanların %43.8’i, idari işlerde çalışanların %12.5’i, işçilerin %37.9’u, diğer personelin %33.8’i evet, yöneticilerin %0.0’ı, ustabaşlarının %31.3’ü, ustabaşı yardımcılarının %30.4’ü, makinistlerin %30.0’ı, postabaşı olanların %28.6’sı, mühendislerin %18.8’i, idari işlerde çalışanların %16.7’si, işçilerin %21.4’ü, diğer personelin %22.2’sinin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.44 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	3	1	4	8
		%	37.5 %	12.5 %	50.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	5	4	7	16
		%	31.3 %	25.0 %	43.8 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	9	2	12	23
		%	39.1 %	8.7 %	52.2 %	100.0 %
	Makinistlik	N	3	2	5	10
		%	30.0 %	20.0 %	50.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	3	1	7
		%	42.9 %	42.9 %	14.3 %	100.0 %
	Mühendis	N	13	1	2	16
		%	81.3 %	6.3 %	12.5 %	100.0 %
	İdari İşler	N	9	5	9	23
		%	39.1 %	21.7 %	39.1 %	100.0 %
	İşçi	N	67	11	28	106
		%	63.2 %	10.4 %	26.4 %	100.0 %
	Diğer	N	12	5	10	27
		%	44.4 %	18.5 %	37.0 %	100.0 %
	Toplam	N	124	34	78	236
		%	52.5 %	14.4 %	33.1 %	100.0 %

İş sağlığı ve kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.44). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 37.5’i, ustabaşı olanların % 31.3’ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 39.1’i, makinistlik yapanların %30.0’ı, postabaşı olanların % 42, 9’u, mühendis olanların % 81.3’ü, idari işlerde çalışanların % 33.1’isi, işçilerin % 63.2’si, diğer personelin % 44.4’i evet, yöneticilerin %5 0.0’ı, ustabaşıların % 31.3’ü, ustabaşı yardımcılarının % 52.2’si, makinistlerin % 50.0’ı, postabaşı olanların % 14.3’ü, mühendislerin % 12.5’i, idari işlerde çalışanların % 39.1’i, işçilerin % 26.4’ü, diğer personelin % 37.0’nın kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.45 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir? Nedenlerini yazınız.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir?				Toplam
		Nedenlerini yazınız.				
		Gereksiz buluyorum	Kuralları bilmiyorum	Çalışmama engel oluyor		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	0	3	0	3
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	3	2	4	9
		%	33.3 %	22.2 %	44.4 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	0	1	4	5
		%	0.0 %	20.0 %	80.0 %	100.0 %
	Makinistlik	N	0	2	2	4
		%	0.0 %	50.0 %	50.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	0	3	0	3
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
	Mühendis	N	0	0	1	1
		%	0.0 %	0.0 %	100.0 %	100.0 %
	İdari İşler	N	2	6	0	8
		%	25.0 %	75.0 %	0.0 %	100.0 %
	İşçi	N	4	21	13	38
		%	10.5 %	55.3 %	34.2 %	100.0 %
	Diğer	N	0	9	0	9
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
Toplam		N	9	47	24	80
		%	11.3 %	58.8 %	30.0 %	100.0 %

İş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz? Sorusuna hayır diyenlerin nedeni ile çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.45). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 33.3’ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 0.0’ı, makinistlik yapanların % 0.0’ı, postabaşı olanların % 0.0’ı, mühendis olanların % 0.0’ı, idari işlerde çalışanların % 25.0’ı, işçilerin % 10.5’i, diğer personelin % 0.0’ı gereksiz buluyorum, yöneticilerin % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 22.2’si, ustabaşı yardımcılarının % 20.0’ı, makinistlerin % 50.0’ı, postabaşı olanların % 100.0’ı, mühendislerin % 0.0’ı, idari işlerde çalışanların % 75.0’ı, işçilerin % 55.3’ü, diğer personelin % 0.0’ının kuralları bilmiyorum, yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 44.4’ü ustabaşı yardımcısı olanların % 80.0’ı, makinistlik yapanların % 50.0’ı, postabaşı olanların % 0.0’ı, mühendislerin % 100.0’ı, idari işlerde çalışanların % 0.0’ı, işçilerin % 34.2’si, diğer personelin % 0.0’ı çalışmama engel oluyor cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.46 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	3	3	0	6
		%	50.0 %	50.0 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	13	1	2	16
		%	81.3 %	6.3 %	12.5 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	19	2	2	23
		%	82.6 %	8.7 %	8.7 %	100.0 %
	Makinistlik	N	5	2	2	9
		%	55.6 %	22.2 %	22.2 %	100.0 %
	Postabaşı	N	4	0	3	7
		%	57.1 %	0.0 %	42.9 %	100.0 %
	Mühendis	N	10	3	3	16
		%	62.5 %	18.8 %	18.8 %	100.0 %
	İdari İşler	N	9	9	4	22
		%	40.9 %	40.9 %	18.2 %	100.0 %
	İşçi	N	75	12	17	104
		%	72.1 %	11.5 %	16.3 %	100.0 %
	Diğer	N	17	6	2	25
		%	68.0 %	24.0 %	8.0 %	100.0 %
	Toplam	N	155	38	35	228
		%	68.0 %	16.7 %	15.4 %	100.0 %

İşveren size KKD (baret iş eldiveni iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$) (Tablo 4.46). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların %5 0.0’ı, ustabaşı olanların % 81.3’ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 82.6’sı, makinistlik yapanların % 55.6’sı, postabaşı olanların % 57.1’i, mühendis olanların % 62.5’i idari işlerde çalışanların % 40.9’u, işçilerin % 72.1’i, diğer personelin % 68.0’ı evet, yöneticilerin % 0.0’ı, ustabaşlarının % 12.5’i, ustabaşı yardımcılarının % 8.7’si, makinistlerin % 22.2’u, postabaşı olanların % 42.9’u, mühendislerin % 18.8’i, idari işlerde çalışanların % 18.2’si, işçilerin % 16.3’ü, diğer personelin % 8.0’ının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.47 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “KKD’lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		KKD’lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	0	4	4	8
		%	0.0 %	50.0 %	50.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	5	3	7	15
		%	33.3 %	20.0 %	46.7 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	6	4	13	23
		%	26.1 %	17.4 %	56.5 %	100.0 %
	Makinistlik	N	1	0	9	10
		%	10.0 %	0.0 %	90.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	2	2	7
		%	42.9 %	28.6 %	28.6 %	100.0 %
	Mühendis	N	7	4	4	15
		%	46.7 %	26.7 %	26.7 %	100.0 %
	İdari İşler	N	4	11	3	18
		%	22.2 %	61.1 %	16.7 %	100.0 %
	İşçi	N	50	19	36	105
		%	47.6 %	18.1 %	34.3 %	100.0 %
	Diğer	N	14	5	3	22
		%	63.6 %	22.7 %	13.6 %	100.0 %
Toplam	N	90	52	81	223	
	%	40.4 %	23.3 %	36.3 %	100.0 %	

KKD’lerinizi (baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.)düzenli olarak kullanıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.47). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 33.3’ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 26.1’i, makinistlik yapanların % 10.0’ı, postabaşı olanların % 42.9’u, mühendis olanların % 46.7’si, idari işlerde çalışanların % 22.2’si, işçilerin % 47.6’sı, diğer personelin % 63.6’sı evet, yöneticilerin % 0.0’ı, ustabaşıların % 46.7’si, ustabaşı yardımcılarının % 56.5’i, makinistlerin % 90.0’ı, postabaşı olanların % 28.6’sı, mühendislerin % 26.7’si, idari işlerde çalışanların % 16.7’si, işçilerin % 34.3’ü, diğer personelin % 13.6’sinin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.48 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	3	3	2	8
		%	37.5 %	37.5 %	25.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	9	1	6	16
		%	56.3 %	6.3 %	37.5 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	12	0	11	23
		%	52.2 %	0.0 %	47.8 %	100.0 %
	Makinistlik	N	3	0	7	10
		%	30.0 %	0.0 %	70.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	5	1	1	7
		%	71.4 %	14.3 %	14.3 %	100.0 %
	Mühendis	N	10	4	1	15
		%	66.7 %	26.7 %	6.7 %	100.0 %
	İdari İşler	N	9	8	4	21
		%	42.9 %	38.1 %	19.0 %	100.0 %
	İşçi	N	67	5	34	106
		%	63.2 %	4.7 %	32.1 %	100.0 %
	Diğer	N	22	3	2	27
		%	81.5 %	11.1 %	7.4 %	100.0 %
Toplam	N	140	25	68	233	
	%	60.1 %	10.7 %	29.2 %	100.0 %	

İş yerindeki sağlık ve güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.48). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların %37.5'i, ustabaşı olanların % 56.3'ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 52.2'si, makinistlik yapanların % 30.0'ı, postabaşı olanların % 71.4'ü, mühendis olanların % 66.7'si, idari işlerde çalışanların % 42.9'u, işçilerin % 63.2'si, diğer personelin % 81.5'i evet, yöneticilerin % 25.0'ı, ustabaşıların % 37.5'i, ustabaşı yardımcılarının % 47.8'i, makinistlerin % 70.0'ı, postabaşı olanların % 14.3'ü, mühendislerin % 6.7'si idari işlerde çalışanların % 19.0'ı, işçilerin % 32.1'i, diğer personelin % 7.4'nün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.49 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	0	8	0	8
		%	0.0 %	100.0 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	6	7	3	16
		%	37.5 %	43.8 %	18.8 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	8	7	8	23
		%	34.8 %	30.4 %	34.8 %	100.0 %
	Makinistlik	N	4	2	3	9
		%	44.4 %	22.2 %	33.3 %	100.0 %
	Postabaşı	N	4	1	2	7
		%	57.1 %	14.3 %	28.6 %	100.0 %
	Mühendis	N	2	13	1	16
		%	12.5 %	81.3 %	6.3 %	100.0 %
	İdari İşler	N	6	14	3	23
		%	26.1 %	60.9 %	13.0 %	100.0 %
	İşçi	N	36	42	27	105
		%	34.3 %	40.0 %	25.7 %	100.0 %
	Diğer	N	1	24	2	27
		%	3.7 %	88.9 %	7.4 %	100.0 %
	Toplam	N	67	118	49	234
		%	28.6 %	50.4 %	20.9 %	100.0 %

Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.49). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 37.5’i, ustabaşı yardımcısı olanların % 34.8’i, makinistlik yapanların % 44.4’ü, postabaşı olanların % 57.1’i, mühendis olanların % 12.5’i, idari işlerde çalışanların % 26.1’i, işçilerin % 34.3’ü, diğer personelin % 3.7’si evet, yöneticilerin % 0.0’ı, ustabaşlarının % 18.8’i, ustabaşı yardımcılarının % 34.8’i, makinistlerin % 33.3’ü, postabaşı olanların % 28.6’sı, mühendislerin % 6.3’ü, idari işlerde çalışanların % 13.3’ü, işçilerin % 25.7’si, diğer personelin % 7.4’ünün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.50 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?				Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	34	
		N	%	N	%	
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	0	3	5	0	8
		0.0 %	37.5 %	62.5 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	7	6	3	0	16
		43.8 %	37.5 %	18.8 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	12	4	6	1	23
		52.2 %	17.4 %	26.1 %	4.3 %	100.0 %
	Makinistlik	6	3	1	0	10
		60.0 %	30.0 %	10.0 %	0.0 %	100.0 %
	Postabaşı	2	1	4	0	7
		28.6 %	14.3 %	57.1 %	0.0 %	100.0 %
	Mühendis	3	10	3	0	16
		18.8 %	62.5 %	18.8 %	0.0 %	100.0 %
	İdari İşler	4	19	0	0	23
		17.4 %	82.6 %	0.0 %	0.0 %	100.0 %
	İşçi	49	31	26	0	106
		46.2 %	29.2 %	24.5 %	0.0 %	100.0 %
	Diğer	1	25	2	0	28
		3.6 %	89.3 %	7.1 %	0.0 %	100.0 %
Toplam	84	102	50	1	237	
	35.4 %	43.0 %	21.1 %	.4 %	100.0 %	

Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.50). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 43.8’i, ustabaşı yardımcısı olanların % 52.2’si, makinistlik yapanların % 60.0’ı, postabaşı olanların % 28.6’sı, mühendis olanların % 18.8’i, idari işlerde çalışanların % 17.4’ü, işçilerin % 46.2’si, diğer personelin % 3.6’sı evet, yöneticilerin % 0.0’ı, ustabaşlarının % 0.0’ı, ustabaşı yardımcılarının % 4.3’ü, makinistlerin % 0.0’ı, postabaşı olanların % 0.0’ı, mühendislerin % 0.0’ı, idari işlerde çalışanların % 0.0’ı, işçilerin % 0.0’ı, diğer personelin % 0.0’ının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.51 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evete	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	1	4	3	8
		%	12.5 %	50.0 %	37.5 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	13	1	2	16
		%	81.3 %	6.3 %	12.5 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	20	2	1	23
		%	87.0 %	8.7 %	4.3 %	100.0 %
	Makinistlik	N	10	0	0	10
		%	100.0 %	0.0 %	0.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	0	4	7
		%	42.9 %	0.0 %	57.1 %	100.0 %
	Mühendis	N	6	6	4	16
		%	37.5 %	37.5 %	25.0 %	100.0 %
	İdari İşler	N	7	11	5	23
		%	30.4 %	47.8 %	21.7 %	100.0 %
	İşçi	N	69	15	22	106
		%	65.1 %	14.2 %	20.8 %	100.0 %
	Diğer	N	3	17	8	28
		%	10.7 %	60.7 %	28.6 %	100.0 %
Toplam	N	132	56	49	237	
	%	55.7 %	23.6 %	20.7 %	100.0 %	

Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.51). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların %12.5'i, ustabaşı olanların % 81.3'ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 87.0'ı, makinistlik yapanların % 100.0'ı, postabaşı olanların % 42.9'u, mühendis olanların % 37.5'i, idari işlerde çalışanların % 30.4'ü, işçilerin % 65.1'i, diğer personelin % 10.7'si evet, yöneticilerin % 37.5'i, ustabaşıların % 12.5'i, ustabaşı yardımcılarının % 4.3'ü, makinistlerin % 0.0'ı, postabaşı olanların % 57.1'i, mühendislerin % 25.0'ı, idari işlerde çalışanların % 21.7'si, işçilerin % 20.8'i diğer personelin % 28.6'sının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.52 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	0	6	2	8
		%	0.0 %	75.0 %	25.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	12	1	3	16
		%	75.0 %	6.3 %	18.8 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	19	2	2	23
		%	82.6 %	8.7 %	8.7 %	100.0 %
	Makinistlik	N	9	0	1	10
		%	90.0 %	0.0 %	10.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	2	3	2	7
		%	28.6 %	42.9 %	28.6 %	100.0 %
	Mühendis	N	1	11	4	16
		%	6.3 %	68.8 %	25.0 %	100.0 %
	İdari İşler	N	6	13	4	23
		%	26.1 %	56.5 %	17.4 %	100.0 %
	İşçi	N	78	9	19	106
		%	73.6 %	8.5 %	17.9 %	100.0 %
	Diğer	N	5	19	4	28
		%	17.9 %	67.9 %	14.3 %	100.0 %
Toplam	N	132	64	41	237	
	%	55.7 %	27.0 %	17.3 %	100.0 %	

Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.52). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0', ustabaşı olanların % 75.0'ı, ustabaşı yardımcısı olanların % 82.6'sı, makinistlik yapanların % 90.0'ı, postabaşı olanların % 28.6'sı, mühendis olanların % 6.3'ü, idari işlerde çalışanların % 26.1'i, işçilerin % 73.6'sı, diğer personelin % 17.9'u evet, yöneticilerin % 25.0'ı, ustabaşlarının % 18.8'i, ustabaşı yardımcılarının % 8.7'si, makinistlerin % 10.0'ı, postabaşı olanların % 28.6'sı, mühendislerin % 25.0'ı, idari işlerde çalışanların % 17.4'ü, işçilerin % 17.9'u, diğer personelin % 14.3'ünün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.53 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	1	3	4	8
		%	12.5 %	37.5 %	50.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	8	0	6	14
		%	57.1 %	0.0 %	42.9 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	13	4	6	23
		%	56.5 %	17.4 %	26.1 %	100.0 %
	Makinistlik	N	3	1	5	9
		%	33.3 %	11.1 %	55.6 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	0	4	7
		%	42.9 %	0.0 %	57.1 %	100.0 %
	Mühendis	N	6	2	5	13
		%	46.2 %	15.4 %	38.5 %	100.0 %
	İdari İşler	N	8	8	5	21
		%	38.1 %	38.1 %	23.8 %	100.0 %
	İşçi	N	73	3	25	101
		%	72.3 %	3.0 %	24.8 %	100.0 %
	Diğer	N	16	2	8	26
		%	61.5 %	7.7 %	30.8 %	100.0 %
Toplam	N	131	23	68	222	
	%	59.0 %	10.4 %	30.6 %	100.0 %	

Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.53). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 12.5'i, ustabaşı olanların % 57.1'i, ustabaşı yardımcısı olanların % 56.5'i, makinistlik yapanların % 33.3'ü, postabaşı olanların % 42.9'u, mühendis olanların % 46.2'si, idari işlerde çalışanların % 38.1'i, işçilerin % 72.3'ü, diğer personelin % 61.5'i evet, yöneticilerin % 50.0'i, ustabaşıların % 42.9'u, ustabaşı yardımcılarının % 26.1'i, makinistlerin % 55.6'sı, postabaşı olanların % 57.1'i, mühendislerin % 38.5'i, idari işlerde çalışanların % 23.8'i, işçilerin % 24.8'i, diğer personelin % 30.8'inin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir

Tablo 4.54 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığımız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığımız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.				
		Yaralanma	Ölüm tehlikesi	Meslek hastalığı	Toplam	
						N
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	1	0	7	8
		%	12.5 %	0.0 %	87.5 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	7	5	3	15
		%	46.7 %	33.3 %	20.0 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	13	6	3	22
		%	59.1 %	27.3 %	13.6 %	100.0 %
	Makinistlik	N	3	4	3	10
		%	30.0 %	40.0 %	30.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	3	0	6
		%	50.0 %	50.0 %	0.0 %	100.0 %
	Mühendis	N	7	4	3	14
		%	50.0 %	28.6 %	21.4 %	100.0 %
	İdari İşler	N	3	2	15	20
		%	15.0 %	10.0 %	75.0 %	100.0 %
	İşçi	N	55	24	23	102
		%	53.9 %	23.5 %	22.5 %	100.0 %
	Diğer	N	11	4	7	22
		%	50.0 %	18.2 %	31.8 %	100.0 %
	Toplam	N	103	52	64	219
		%	47.0 %	23.7 %	29.2 %	100.0 %

Yaptığımız işte size göre risk nedir? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.54). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 12.5’i, ustabaşı olanların % 46.7’si, ustabaşı yardımcısı olanların % 59.1’i, makinistlik yapanların %30.0’ı, postabaşı olanların % 50.0’ı, mühendis olanların % 50.0’ı, idari işlerde çalışanların % 15.0’ı işçilerin % 53.9’u, diğer personelin % 47.0’ı yaralanma, yöneticilerin % 0.0’ı, ustabaşların % 33.3’ü, ustabaşı yardımcılarının % 27.3’ü, makinistlerin % 40.0’ı, postabaşı olanların % 50.0’ı, mühendislerin % 28.6’sı, idari işlerde çalışanların % 10.0’ı, işçilerin % 23.5’i, diğer personelin % 18.2’si ölüm tehlikesi, yöneticilerin % 87.5’i, ustabaşların %20.0’ı, ustabaşı yardımcılarının % 13.6’sı, makinistlerin % 30.0’ı postabaşların %0.0’ı, mühendislerin % 21.4’ü, idari işlerde çalışanların % 75.0’ı, işçilerin % 22.5’i diğer personelin % 31.8’i meslek hastalığı cevabını verdikleri belirlenmiştir

Tablo 4.55 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	4	3	1	8
		%	50.0 %	37.5 %	12.5 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	13	0	3	16
		%	81.3 %	0.0 %	18.8 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	13	1	8	22
		%	59.1 %	4.5 %	36.4 %	100.0 %
	Makinistlik	N	4	1	5	10
		%	40.0 %	10.0 %	50.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	0	4	7
		%	42.9 %	0.0 %	57.1 %	100.0 %
	Mühendis	N	9	3	1	13
		%	69.2 %	23.1 %	7.7 %	100.0 %
	İdari İşler	N	9	10	1	20
		%	45.0 %	50.0 %	5.0 %	100.0 %
	İşçi	N	70	10	24	104
		%	67.3 %	9.6 %	23.1 %	100.0 %
	Diğer	N	14	5	4	23
		%	60.9 %	21.7 %	17.4 %	100.0 %
Toplam	N	139	33	51	223	
	%	62.3 %	14.8 %	22.9 %	100.0 %	

İş yerinde kullandığınız makine-ekipmanın koruyucuları var mı? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.55). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 50.0’ı, ustabaşı olanların % 81.3’ü, ustabaşı yardımcısı olanların % 59.1’i, makinistlik yapanların % 40.0’ı, postabaşı olanların % 42.9’u, mühendis olanların % 69.2’si, idari işlerde çalışanların % 45.0’ı, işçilerin % 67.3’ü, diğer personelin % 60.9’u evet, yöneticilerin % 12.5’i, ustabaşlarının % 18.8’i, ustabaşı yardımcılarının % 36.4’ü, makinistlerin % 50.0’ı, postabaşı olanların % 57.1’i, mühendislerin % 7.7’si, idari işlerde çalışanların % 5.0’ı, işçilerin % 23.1’i diğer personelin % 17.4’ünün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.56 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?			Toplam	
		Çalışanların eğitimli olmaları	Sıkı denetimler	İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması		
		N				
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	4	4	0	8
		%	50.0 %	50.0 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	12	3	1	16
		%	75.0 %	18.8 %	6.3 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	20	2	1	23
		%	87.0 %	8.7 %	4.3 %	100.0 %
	Makinistlik	N	7	2	1	10
		%	70.0 %	20.0 %	10.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	2	2	7
		%	42.9 %	28.6 %	28.6 %	100.0 %
	Mühendis	N	8	5	2	15
		%	53.3 %	33.3 %	13.3 %	100.0 %
	İdari İşler	N	6	15	3	24
		%	25.0 %	62.5 %	12.5 %	100.0 %
	İşçi	N	74	25	4	103
		%	71.8 %	24.3 %	3.9 %	100.0 %
	Diğer	N	12	14	1	27
		%	44.4 %	51.9 %	3.7 %	100.0 %
	Toplam	N	146	72	15	233
		%	62.7 %	30.9 %	6.4 %	100.0 %

Sizce iş sağlığı ve güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$) (Tablo 4.56). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 50.0', ustabaşı olanların % 75.0'ı, ustabaşı yardımcısı olanların % 87.0'ı, makinistlik yapanların % 70.0'ı, postabaşı olanların % 42, 9'u, mühendis olanların % 53.3'ü, idari işlerde çalışanların % 25.0'ı işçilerin % 71.8'i, diğer personelin % 44.4'ü çalışanların eğitimli olmaları, yöneticilerin % 50.0'ı, ustabaşlarının % 18.8'i, ustabaşı yardımcılarının % 8.7'si, makinistlerin % 20.0'ı, postabaşı olanların % 28.6'sı, mühendislerin % 33.3'ü, idari işlerde çalışanların % 62.5'i, işçilerin % 24.3'ü, diğer personelin % 51.9'u sıkı denetimler, yöneticilerin % 0.0'ı, ustabaşlarının % 6.3'ü, ustabaşı yardımcılarının % 4.3'ü, makinistlerin % 10.0'ı, postabaşı olanların % 28.6'sı, mühendislerin % 13.3'ü, idari işlerde çalışanların % 12.5'i, işçilerin % 3.9'u, diğer personelin % 3.7'sinin İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.57 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Size göre iş kazalarının en önemli sebebi nedir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Size göre iş kazalarının en önemli sebebi nedir?			Toplam	
		Çalışanın hatası	Çalışma ortamının uygun olmaması	Kader		
		N				
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	6	1	1	8
		%	75.0 %	12.5 %	12.5 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	11	5	0	16
		%	68.8 %	31.3 %	0.0 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	8	12	3	23
		%	34.8 %	52.2 %	13.0 %	100.0 %
	Makinistlik	N	2	8	0	10
		%	20.0 %	80.0 %	0.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	6	1	0	7
		%	85.7 %	14.3 %	0.0 %	100.0 %
	Mühendis	N	11	4	0	15
		%	73.3 %	26.7 %	0.0 %	100.0 %
	İdari İşler	N	8	12	1	21
		%	38.1 %	57.1 %	4.8 %	100.0 %
	İşçi	N	43	48	15	106
		%	40.6 %	45.3 %	14.2 %	100.0 %
	Diğer	N	13	13	1	27
		%	48.1 %	48.1 %	3.7 %	100.0 %
	Toplam	N	108	104	21	233
		%	46.4 %	44.6 %	9.0 %	100.0 %

Size göre iş kazalarının en önemli sebebi nedir? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$) (Tablo 4.57). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 75.0’ı, ustabaşı olanların % 68.8’i, ustabaşı yardımcısı olanların % 34.8’i, makinistlik yapanların % 20.0’ı, postabaşı olanların % 85.7’si, mühendis olanların % 73.3’ü, idari işlerde çalışanların % 38.1’i, işçilerin % 40.6’sı, diğer personelin % 48.1’i çalışanın hatası, yöneticilerin % 12.5’i, ustabaşıların % 31.3’ü, ustabaşı yardımcılarının % 52.2’si, makinistlerin % 80.0’ı, postabaşı olanların % 14.3’ü, mühendislerin % 26.7’si, idari işlerde çalışanların % 57.1’i, işçilerin % 45.3’ü, diğer personelin % 48.1’i çalışma ortamının uygun olmaması, yöneticilerin %12.5’i, ustabaşıların % 0.0’ı, ustabaşı yardımcılarının % 13.0’ı, makinistlerin % 0.0’ı, postabaşı olanların % 0.0’ı, mühendislerin % 0.0’ı, idari işlerde çalışanların % 4.8’i, işçilerin % 14.2’si, diğer personelin % 3.7’si kader cevabını verdikleri belirlenmiştir,

Tablo 4.58 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte risk var mıdır?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	1	3	4	8
		%	12.5 %	37.5 %	50.0 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	14	0	2	16
		%	87.5 %	0.0 %	12.5 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	18	0	5	23
		%	78.3 %	0.0 %	21.7 %	100.0 %
	Makinistlik	N	6	1	3	10
		%	60.0 %	10.0 %	30.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	3	0	4	7
		%	42.9 %	0.0 %	57.1 %	100.0 %
	Mühendis	N	9	2	4	15
		%	60.0 %	13.3 %	26.7 %	100.0 %
	İdari İşler	N	2	15	7	24
		%	8.3 %	62.5 %	29.2 %	100.0 %
	İşçi	N	73	13	21	107
		%	68.2 %	12.1 %	19.6 %	100.0 %
	Diğer	N	12	7	9	28
		%	42.9 %	25.0 %	32.1 %	100.0 %
Toplam	N	138	41	59	238	
	%	58.0 %	17.2 %	24.8 %	100.0 %	

Yaptığınız işte risk var mıdır? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$) (Tablo 4.58). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 12.5'i, ustabaşı olanların % 87.5'i, ustabaşı yardımcısı olanların % 78.3'ü, makinistlik yapanların % 60.0'ı, postabaşı olanların % 42.9'u, mühendis olanların % 60.0'ı, idari işlerde çalışanların % 8.3'ü, işçilerin % 68.2'i, diğer personelin % 42.9'u evet, yöneticilerin % 50.0'ı, ustabaşlarının % 12.5'i, ustabaşı yardımcılarının % 21.7'si, makinistlerin % 30.0'ı, postabaşı olanların % 57.1'i, mühendislerin % 26.7'si, idari işlerde çalışanların % 29.2'si, işçilerin % 19.6'sı, diğer personelin % 32.1'ini kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir

Tablo 4.59 İşyerindeki pozisyonuna göre katılımcıların “Kişisel sorunlarınız (iş dışındaki) işyerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Kişisel sorunlarınız (iş dışındaki) işyerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu?			Toplam	
		Evete	Hayır	Kısmen		
		N				
Pozisyonunuz nedir?	Yönetici	N	0	2	5	7
		%	0.0 %	28.6 %	71.4 %	100.0 %
	Ustabaşı	N	3	7	6	16
		%	18.8 %	43.8 %	37.5 %	100.0 %
	Ustabaşı Yrd.	N	5	4	14	23
		%	21.7 %	17.4 %	60.9 %	100.0 %
	Makinistlik	N	0	3	7	10
		%	0.0 %	30.0 %	70.0 %	100.0 %
	Postabaşı	N	1	1	5	7
		%	14.3 %	14.3 %	71.4 %	100.0 %
	Mühendis	N	3	9	3	15
		%	20.0 %	60.0 %	20.0 %	100.0 %
	İdari İşler	N	2	9	10	21
		%	9.5 %	42.9 %	47.6 %	100.0 %
	İşçi	N	12	60	35	107
		%	11.2 %	56.1 %	32.7 %	100.0 %
	Diğer	N	2	17	8	27
		%	7.4 %	63.0 %	29.6 %	100.0 %
Toplam	N	28	112	93	233	
	%	12.0 %	48.1 %	39.9 %	100.0 %	

Kişisel sorunlarınız (iş dışındaki) iş yerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu? Sorusuna verilen cevapla çalışanların pozisyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4.59). Çalışanlardan yönetici pozisyonunda olanların % 0.0’ı, ustabaşı olanların % 18.8’i, ustabaşı yardımcısı olanların % 21.7’si, makinistlik yapanların % 0.0’ı, postabaşı olanların % 14.3’ü, mühendis olanların % 20.0’, idari işlerde çalışanların % 9.5’i, işçilerin % 11.2’si, diğer personelin % 7.4’ü evet, yöneticilerin % 71.4’ü, ustabaşılardan % 37.5’i, ustabaşı yardımcılarının % 60.9’u, makinistlerin % 70.0’ı, postabaşı olanların % 71.4’ü, mühendislerin % 20.0’ı, idari işlerde çalışanların % 47.6’sı, işçilerin % 32.7’si diğer personelin % 29.6’sının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

4.5. Katılımcıların Çalışma Süreleri İle İSG Kuralları Karşılaştırılması

Tablo 4.60 Çalışma süresine göre katılımcıların “Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	20	3	6	29
		%	69.0 %	10.3 %	20.7 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	12	2	1	15
		%	80.0 %	13.3 %	6.7 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	17	11	4	32
		%	53.1 %	34.4 %	12.5 %	100.0 %
	10-15	N	12	7	2	21
		%	57.1 %	33.3 %	9.5 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	101	12	29	142
		%	71.1 %	8.5 %	20.4 %	100.0 %
	Toplam	N	162	35	42	239
		%	67.8 %	14.6 %	17.6 %	100.0 %

Bugüne kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı? Sorusuna verilen cevapla çalışanların çalışma süreleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.60). 1 yıldan az çalışanların % 69.0’ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 80.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların %53.1’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 57.1’i, 15yıl ve üstü çalışanların % 71.1’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 20.7’si, 1-5 yıl arası çalışanların % 6.7’si, 5-10 yıl arası çalışanların % 12.5’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 9.5’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 20.4’ü kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.61 Çalışma süresine göre katılımcıların “7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?				Toplam	
		1-3 saat	3-5 saat	5-8 saat	12 saat		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	7	5	4	7	23
		%	30.4 %	21.7 %	17.4 %	30.4 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	2	5	6	0	13
		%	15.4 %	38.5 %	46.2 %	0.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	7	11	3	0	21
		%	33.3 %	52.4 %	14.3 %	0.0 %	100.0 %
	10-15	N	8	4	1	0	13
		%	61.5 %	30.8 %	7.7 %	0.0 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	44	37	26	14	121
		%	36.4 %	30.6 %	21.5 %	11.6 %	100.0 %
	Toplam	N	68	62	40	21	191
		%	35.6 %	32.5 %	20.9 %	11.0 %	100.0 %

Temel İSG eğitimi Sorusuna evet ve kısmen diyenlerin eğitim süreleri ile çalışma süreleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.61). 1 yıldan az çalışanların % 30.4’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 15.4’ü, 5-10 yıl arası çalışanların %33.3’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 61.5’ii, 15yıl ve üstü çalışanların % 36.4’ü 1-3 saat, 1 yıldan az çalışanların % 21.7’si, 1-5 yıl arası çalışanların % 38., 5-10 yıl arası çalışanların % 52.4’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 30.8’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 30.6’ı 3-5 saat, 1 yıldan az çalışanların % 17.4’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 46.2’si 3-5 saat, 5-10 yıl arası çalışanların % 14.3’ü 5-8, 15 yıl ve üstü çalışanların % 21.5’i 5-8 saat, 1 yıldan az çalışanların % 30.4’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 0.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 0.0’ı, 10-15 yıl arası çalışanların % 0.0’ı, 15 yıl ve üstü çalışanların % 11, 6’sı 12 saat cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.62 Çalışma süresine göre katılımcıların “İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uydüğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uydüğunuzu düşünüyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	20	0	9	29
		%	69.0 %	0.0 %	31.0 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	10	0	5	15
		%	66.7 %	0.0 %	33.3 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	14	9	8	31
		%	45.2 %	29.0 %	25.8 %	100.0 %
	10-15	N	8	5	8	21
		%	38.1 %	23.8 %	38.1 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	72	20	47	139
		%	51.8 %	14.4 %	33.8 %	100.0 %
	Toplam	N	124	34	77	235
		%	52.8 %	14.5 %	32.8 %	100.0 %

İş sağlığı ve güvenliği kurallarına uydüğunuzu düşünüyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.62).1 yıldan az çalışanların % 69.0’ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 66.7’si’i, 5-10 yıl arası çalışanların % 45.2’si, 10-15 yıl arası çalışanların % 38.1’i, 15yıl ve üstü çalışanların % 51.8’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 31.0’ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 33.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların % 25.8’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 38.1’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 33.8’inin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.63 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	13	9	7	29
		%	44.8 %	31.0 %	24.1 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	14	1	0	15
		%	93.3 %	6.7 %	0.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	19	9	2	30
		%	63.3 %	30.0 %	6.7 %	100.0 %
	10-15	N	8	7	3	18
		%	44.4 %	38.9 %	16.7 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	101	11	23	135
		%	74.8 %	8.1 %	17.0 %	100.0 %
	Toplam	N	155	37	35	227
		%	68.3 %	16.3 %	15.4 %	100.0 %

İşveren size KKD(Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.)temin ediyor mu? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.63). 1 yıldan az çalışanların % 44.8’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 93.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların %63.3’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 44.4’ü, 15yıl ve üstü çalışanların % 74.8’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 24.1’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 0.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 6.7’si, 10-15 yıl arası çalışanların % 16.7’si, 15 yıl ve üstü çalışanların % 17.0’ının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.64 Çalışma süresine göre katılımcıların “KKD'lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		KKD'lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	13	6	7	26
		%	50.0 %	23.1 %	26.9 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	12	1	2	15
		%	80.0 %	6.7 %	13.3 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	13	10	5	28
		%	46.4 %	35.7 %	17.9 %	100.0 %
	10-15	N	5	8	4	17
		%	29.4 %	47.1 %	23.5 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	47	26	63	136
		%	34.6 %	19.1 %	46.3 %	100.0 %
	Toplam	N	90	51	81	222
		%	40.5 %	23.0 %	36.5 %	100.0 %

KKD'lerinizi(baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.)düzenli olarak kullanıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.64).1 yıldan az çalışanların % 50.0'ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 80.0'ı, 5-10 yıl arası çalışanların %46.4'ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 29.4'ü, 15yıl ve üstü çalışanların % 34.6'evet, 1 yıldan az çalışanların % 26.9'u, 1-5 yıl arası çalışanların % 13.3'ü, 5-10 yıl arası çalışanların % 17.9'u, 10-15 yıl arası çalışanların % 23.5'i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 46.3'ünün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.65 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	20	6	2	28
		%	71.4 %	21.4 %	7.1 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	12	0	3	15
		%	80.0 %	0.0 %	20.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	22	3	5	30
		%	73.3 %	10.0 %	16.7 %	100.0 %
	10-15	N	8	9	3	20
		%	40.0 %	45.0 %	15.0 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	77	7	55	139
		%	55.4 %	5.0 %	39.6 %	100.0 %
	Toplam	N	139	25	68	232
		%	59.9 %	10.8 %	29.3 %	100.0 %

İş yerindeki sağlık ve güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.65). 1 yıldan az çalışanların % 71.4’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 80.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların %73.3’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 40.0’ı, 15yıl ve üstü çalışanların % 55.4’ü’evet, 1 yıldan az çalışanların % 7.1’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 20.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 16.7’si, 10-15 yıl arası çalışanların % 15.0’ı, 15 yıl ve üstü çalışanların % 39.6’sının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.66 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	3	23	3	29
		%	10.3 %	79.3 %	10.3 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	2	8	5	15
		%	13.3 %	53.3 %	33.3 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	5	23	3	31
		%	16.1 %	74.2 %	9.7 %	100.0 %
	10-15	N	2	14	4	20
		%	10.0 %	70.0 %	20.0 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	54	50	34	138
		%	39.1 %	36.2 %	24.6 %	100.0 %
Toplam	N	66	118	49	233	
	%	28.3 %	50.6 %	21.0 %	100.0 %	

Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.66) 1 yıldan az çalışanların % 10.3’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 13.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların %16.1’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 10.0’ı, 15yıl ve üstü çalışanların % 39.1’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 10.3’ü, 1-5 yıl arası çalışanların %33.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların % 9.7’si, 10-15 yıl arası çalışanların % 20.0’ı, 15 yıl ve üstü çalışanların % 24.6’sının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.67 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?				Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen	34		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	5	20	4	0	29
		%	17.2 %	69.0 %	13.8 %	0.0 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	3	8	4	0	15
		%	20.0 %	53.3 %	26.7 %	0.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	5	23	3	0	31
		%	16.1 %	74.2 %	9.7 %	0.0 %	100.0 %
	10-15	N	5	15	1	0	21
		%	23.8 %	71.4 %	4.8 %	0.0 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	66	35	38	1	140
		%	47.1 %	25.0 %	27.1 %	.7 %	100.0 %
Toplam	N	84	101	50	1	236	
	%	35.6 %	42.8 %	21.2 %	.4 %	100.0 %	

Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.67) 1 yıldan az çalışanların % 17.2’si, 1-5 yıl arası çalışanların % 20.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 16.1’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 23.8’i, 15yıl ve üstü çalışanların % 47.1’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 13.8’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 26.7’si, 5-10 yıl arası çalışanların % 9.7’si, 10-15 yıl arası çalışanların % 4.8’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 27.1’inin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.68 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	5	14	10	29
		%	17.2 %	48.3 %	34.5 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	5	4	6	15
		%	33.3 %	26.7 %	40.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	13	12	6	31
		%	41.9 %	38.7 %	19.4 %	100.0 %
	10-15	N	4	14	3	21
		%	19.0 %	66.7 %	14.3 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	105	12	23	140
		%	75.0 %	8.6 %	16.4 %	100.0 %
Toplam	N	132	56	48	236	
	%	55.9 %	23.7 %	20.3 %	100.0 %	

Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.68). 1 yıldan az çalışanların % 17.2’si, 1-5 yıl arası çalışanların % 33.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların %41.9’u, 10-15 yıl arası çalışanların % 19.0’ı, 15yıl ve üstü çalışanların % 75.0’ı evet, 1 yıldan az çalışanların % 34.5’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 40.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 19.4’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 14.3’ü, 15 yıl ve üstü çalışanların % 16.4’’ünün kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.69 Çalışma süresine göre katılımcıların “Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	9	13	7	29
		%	31.0 %	44.8 %	24.1 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	6	6	3	15
		%	40.0 %	40.0 %	20.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	13	14	4	31
		%	41.9 %	45.2 %	12.9 %	100.0 %
	10-15	N	8	11	2	21
		%	38.1 %	52.4 %	9.5 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	95	20	25	140
		%	67.9 %	14.3 %	17.9 %	100.0 %
	Toplam	N	131	64	41	236
		%	55.5 %	27.1 %	17.4 %	100.0 %

Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.69).1 yıldan az çalışanların % 31.0’ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 40.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 41.9’u, 10-15 yıl arası çalışanların % 38.1’i, 15yıl ve üstü çalışanların % 67.9’u evet, 1 yıldan az çalışanların % 24.1’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 20.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 12.9’u, 10-15 yıl arası çalışanların % 9.5’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 17.9’unun kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.70 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşyeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli buluyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	12	3	14	29
		%	41.4 %	10.3 %	48.3 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	8	1	6	15
		%	53.3 %	6.7 %	40.0 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	16	7	8	31
		%	51.6 %	22.6 %	25.8 %	100.0 %
	10-15	N	8	8	5	21
		%	38.1 %	38.1 %	23.8 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	41	34	64	139
		%	29.5 %	24.5 %	46.0 %	100.0 %
Toplam	N	85	53	97	235	
	%	36.2 %	22.6 %	41.3 %	100.0 %	

İş yeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli buluyor musunuz? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.70). 1 yıldan az çalışanların % 41.4’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 53.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların % 51.6’sı, 10-15 yıl arası çalışanların % 38.1’i, 15yıl ve üstü çalışanların % 29.5’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 48.3’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 40.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 25.8’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 23.8’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 46.0’ının kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.71 Çalışma süresine göre katılımcıların “İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	13	8	3	24
		%	54.2 %	33.3 %	12.5 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	13	1	1	15
		%	86.7 %	6.7 %	6.7 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	19	5	4	28
		%	67.9 %	17.9 %	14.3 %	100.0 %
	10-15	N	9	8	1	18
		%	50.0 %	44.4 %	5.6 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	84	11	42	137
		%	61.3 %	8.0 %	30.7 %	100.0 %
Toplam	N	138	33	51	222	
	%	62.2 %	14.9 %	23.0 %	100.0 %	

İş yerinde kullandığınız makine-ekipmanın koruyucuları var mı? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.71). 1 yıldan az çalışanların % 54.2’si, 1-5 yıl arası çalışanların % 86.7’si, 5-10 yıl arası çalışanların % 67.9’u, 10-15 yıl arası çalışanların % 50.0’ı, 15yıl ve üstü çalışanların % 61.3’ü evet, 1 yıldan az çalışanların % 12.5’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 6.7’si, 5-10 yıl arası çalışanların % 14.3’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 5.6’sı, 15 yıl ve üstü çalışanların % 30.7’sinin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.72 Çalışma süresine göre katılımcıların “İş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		İş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir?			Toplam	
		İşveren	Çalışan	Çalışma ortamı		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	2	14	12	28
		%	7.1 %	50.0 %	42.9 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	5	5	4	14
		%	35.7 %	35.7 %	28.6 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	6	11	15	32
		%	18.8 %	34.4 %	46.9 %	100.0 %
	10-15	N	3	9	9	21
		%	14.3 %	42.9 %	42.9 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	15	37	87	139
		%	10.8 %	26.6 %	62.6 %	100.0 %
	Toplam	N	31	76	127	234
		%	13.2 %	32.5 %	54.3 %	100.0 %

İş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.72). 1 yıldan az çalışanların % 7.1’i, 1-5 yıl arası çalışanların % 35.7’si, 5-10 yıl arası çalışanların % 18.8’i, 10-15 yıl arası çalışanların % 14.3’ü, 15 yıl ve üstü çalışanların % 10.8’i işveren, 1 yıldan az çalışanların % 50.0’ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 35.7’si, 5-10 yıl arası çalışanların % 34.4’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 42.9’u, 15 yıl ve üstü çalışanların % 26.6’sı çalışan, 1 yıldan az çalışanların % 42.9’u, 1-5 yıl arası çalışanların % 28.6’sı, 5-10 yıl arası çalışanların % 46.9’u, 10-15 yıl arası çalışanların % 42.9’u, 15 yıl ve üstü çalışanların % 62.6’sı çalışma ortamı cevabını verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.73 Çalışma süresine göre katılımcıların “Yaptığınız işte risk var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular.

		Yaptığınız işte risk var mıdır?			Toplam	
		Evet	Hayır	Kısmen		
Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?	1-5 yıl	N	13	8	7	28
		%	46.4 %	28.6 %	25.0 %	100.0 %
	3-5 yıl	N	12	1	2	15
		%	80.0 %	6.7 %	13.3 %	100.0 %
	5-10 yıl	N	10	12	10	32
		%	31.3 %	37.5 %	31.3 %	100.0 %
	10-15	N	7	9	5	21
		%	33.3 %	42.9 %	23.8 %	100.0 %
	15 yıl ve yukarısı	N	96	11	34	141
		%	68.1 %	7.8 %	24.1 %	100.0 %
	Toplam	N	138	41	58	237
		%	58.2 %	17.3 %	24.5 %	100.0 %

Yaptığınız işte risk var mıdır? Sorusuyla çalışanların çalışma süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$) (Tablo 4.73). 1 yıldan az çalışanların % 46.4’ü, 1-5 yıl arası çalışanların % 80.0’ı, 5-10 yıl arası çalışanların % 31.3’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 33.3’ü, 15yıl ve üstü çalışanların % 68.1’i evet, 1 yıldan az çalışanların % 25.0’ı, 1-5 yıl arası çalışanların % 13.3’ü, 5-10 yıl arası çalışanların % 31.3’ü, 10-15 yıl arası çalışanların % 23.8’i, 15 yıl ve üstü çalışanların % 24.1’inin kısmen cevabını verdikleri belirlenmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu araştırma için anket yoluyla toplanan veriler sonuçları itibarıyla değerlendirilmiştir. Şeker fabrikası çalışanları üzerine bir çalışma bulunamadığından dolayı, elde edilen bulgular ancak benzer çalışmalardaki literatür bilgileri ile karşılaştırılmıştır.

Araştırma Erzurum Şeker Fabrikası'nda çalışanlar ile yapılmıştır. Araştırmaya katılan çalışanların % 9.8'i 18-28 yaş aralığı, % 24.4'ü 29-39 yaş aralığı, % 22.6'sı 40-50 yaş aralığı, %43.2'sinin 51 yaş ve yukarısı olduğundan, çalışanların çok büyük kısmının orta ve yaşlı iş gücünden oluştuğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların %78.1'inin lise ve üstü eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesinin İSG kurallarının uygulanmasında olumlu etki ettiği görülmektedir.

Araştırmaya katılanların büyük bölümünün işletme biriminde ve işçi pozisyonunda çalıştığı görülmektedir. Bu durum yapılan işin niteliğinden kaynaklanmaktadır.

Araştırmaya katılanların büyük bölümü çalışma süresi bakımından 15 yıl ve üstü çalışanlardan (%59.4) oluşmaktadır. Çalışma yılları dikkate alındığında çalışanların çoğunluğunun tecrübeli olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılanların %91'i 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunundan [13] haberleri olduğunu belirtmiş, bu durum kanunun artık çalışanlar tarafında yeterince bilindiği anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılanların "bugüne kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı?"[14] sorusuna %67.2'si evet, %15.1'i hayır, %17.6'sı kısmen cevabını vermişlerdir. Araştırma sonucuna bakıldığında çalışanların tamamının eğitim almadıkları görülmektedir. İş kazaları ve meslek hastalıklarının en alt seviyeye indirilmesi açısından çalışanların tamamının eğitim alması önemlidir.

Araştırmaya katılan "bugüne kadar temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı?" sorusuna evet diyen çalışanların sadece %11.1'i 12 saat cevabını vermişlerdir. İşyeri tehlike sınıfına göre çalışma yapılan fabrika 'tehlikeli'[14] olduğundan, çalışanların %88.9'unun 12 saat eğitim almadıkları görülmüştür.

Araştırmaya katılan çalışanların “iş yeri hekimini tanıyor musunuz?” Sorusuna %34.5’i evet, %65.5’i hayır cevabını vermiştir. Yapılan araştırmada tüm çalışanların işe giriş muayene formu ve periyodik muayene formlarının tam olduğu, bu evrakların işyeri hemşiresi tarafından doldurulduğu anlaşılmıştır. Yüksek çıkan bu hayır oranı iş yeri hekiminin görev ve sorumluluklarını [15]yeterince yerine getirmediğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların “iş güvenliği uzmanını tanıyor musunuz?” Sorusuna %50.4’ü evet, %49.6’sı hayır cevabını vermiştir. Yapılan araştırmada eğitim ve sertifikaların tam olduğu, çok sık aralıklarla iş güvenliği uzmanının değişmesi nedeniyle İSG uygulamalarının devamlılığın sağlanamadığı tesbit edilmiştir. Fabrika iş güvenliği uzmanını dışarıdan hizmet satın alma yoluyla temin etmekte olup, her yıl en düşük teklifi veren firmaya bu işi ihale ettiğinden, iş disiplini oluşmamıştır. Göreve başlayan iş güvenliği uzmanları çalışanların evraklarının tam olduğunu görünce yeni bir çalışma yapma gereği duymadıkları tesbit edilmiştir. Hayır cevabının oranı iş güvenliği uzmanının görev ve sorumluluklarını[16] tam olarak yerine getirmediğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların ‘temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimini[14] yeterli olarak aldığınıza inanıyor musunuz?’ sorusuna %29.5’i evet, %32.5’i hayır, %38’i kısmen cevabını vermiştir. Çıkan sonuç yukarıda verilen cevaplarla örtüşmektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların ‘iş sağlığı ve güvenliği açısından görev, hak ve sorumluluklarınızı biliyor musunuz?’ sorusuna %49.8’i evet, %14.6’sı hayır, %35.6’sı kısmen cevabını vermiştir. Çıkan sonuç çalışanların yaklaşık yarısının görev hak ve sorumluluklarını[17][18] bildiğini bununda istenilen seviyede olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların “iş yeri hekimi tarafından sağlık muayeneniz düzenli olarak yapılıyor mu?” Sorusuna %33.2’si evet, %44.4’ü hayır, %22.4’ü kısmen cevabını vermiştir. Yapılan araştırmada çalışanların sağlık muayene formlarının tam olduğu tesbit edilmiş olup, bu evrakların diğer sağlık personeli tarafından doldurulduğu anlaşılmıştır. Çıkan sonuç çalışanların periyodik sağlık kontrollerinin [15]tam olarak yapılmadığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların’ iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları sırasında sizin de görüşleriniz alınıyor mu?’ sorusuna %36.4’ü evet, %40.3’ü hayır, %23.4’ü kısmen cevabını vermiştir. Çıkan sonuç çalışanların görüşlerinin alınması[13], İSG kuralları ve

risk analizi bakımından önemli bir unsur olup, yeterli sayıda çalışan görüşüne yer verilmediğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?' sorusuna %52.1'i evet, %14.5'i hayır, %33.3'ü kısmen cevabını vermiştir. Çıkan sonuç çalışanların yaklaşık üçte birinin İSG kurallarına uymadığını göstermiştir.[17]

Araştırmaya katılan çalışanların 'iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?' sorusuna Hayır diyenlerin, %11.5'i gereksiz buluyorum. %59'u kuralları bilmiyorum, %29.5'i çalışmama engel oluyor cevabını vermiştir. Çıkan sonuç çalışanlara yeterince İSG eğitimini önemini kavrayamadıklarını göstermiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'İşveren size KKD (baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vb) sorusuna % 67.8'i evet, %16.7'si hayır, %15.4'ü kısmen cevabını vermiştir. Çıkan sonuç tüm çalışanların KKD kullanmadığını göstermektedir[19].

Araştırmaya katılan çalışanların 'KKD'lerinizi (baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı, vb.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?' sorusuna %40.1'i evet, %23.4'ü hayır, %36.5'i kısmen cevabını vermiştir[13]. Çalışanların yaklaşık dörtte birinin hiç kullanmaması dikkate değer bir durumdur. KKD kullanmayan çalışanlar bunun nedenleri olarak 'çalışmama engel oluyor, ben tecrübeliyim bana bir şey olmaz, gerek duymuyorum' şeklinde sıralamışlardır. İSG biriminde yapılan çalışmada KKD tavsiye edilen tüm çalışanlara KKD teslim belgesi imzalatıldığı görülmüştür. İş kazası geçiren, eğitim seviyesi yüksek ve bilinçli çalışanların KKD kullanma konusunda daha hassas olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan çalışanların 'İşyerindeki sağlık ve güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? (Girilmez, baret tak, vb.) sorusuna %59.9'u evet, %10.8'i hayır, %29.3'ü kısmen cevabını vermiştir[20]. Evet dışındaki cevapların toplamı anlamlı bulunmuştur.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?' sorusuna %28.8'i evet, %50.2'si hayır, %21.0'ı kısmen cevabını vermiştir[21].Çıkan sonuç çalışanların yaklaşık yarısının titreşime maruz kaldığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?' sorusuna %35.6'sı evet, %42.8'i hayır, %21.2'si kısmen

cevabını vermiştir[22]. Kimyasal maddelerin yoğun olarak kullanıldığı işletme kontrol laboratuvarında çalışanların daha önce yaşadıkları olumsuzluklar, onları KKD kullanmada daha dikkatli olmaya yöneltmiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?' sorusuna %55.9'u evet, %23.3'ü hayır, %20.8'i kısmen cevabını vermiştir[23]. Bu durumda çalışanların yaklaşık dörtte üçünün gürültüye maruz kaldığını göstermiştir. Fabrikada düzenli bir gürültü ölçümü yapılamadığı, bazı çalışma bölgelerinde çok yüksek seviyede gürültü olduğu tesbit edilmiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?' sorusuna %55.9'u evet, %26.7'si hayır, %17.4'ü kısmen cevabını vermiştir[24]. Çıkan sonuç çalışanların yaklaşık 4/3'ünün elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemlere maruz kaldığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'İşyeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli buluyor musunuz?' sorusuna %36.2'si evet, %22.1'i hayır, %41.7'si kısmen cevabını vermiştir[25]. Çıkan sonuç çalışanların çoğunun sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli bulmadığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'İş ekipmanlarını kullanırken gereken kurallara uyuyor musunuz?' sorusuna %64.8'i evet, %4.3'ü hayır, %30.9'u kısmen cevabını vermiştir[26]. Bu durumda çalışanların tamamına yakının gerekli kurallara uyduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?' sorusuna %58.6'sı evet, %10.5'i hayır, %30.9'u kısmen cevabını vermiştir[27]. Çalışanların yaklaşık %90'ının ekranlı araçlarla çalışırken İSG kurallarına uyduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Yaptığınız işte size göre risk nedir?' sorusuna %47.0'ı yaralanma, %24.0'ı ölüm tehlikesi, %29.0'ı meslek hastalığı cevabını vermiştir[28]. Çıkan sonuç araştırmaya katılan çalışanların kendilerini güvende hissetmediklerini göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'İşyerinde kullandığınız makine-ekipmanın koruyucuları var mı?' sorusuna %62.4'ü evet, %14.9'u hayır, %22.6'sı kısmen cevabını

vermiştir[29]. Çıkan sonuç işyerindeki tüm makine-ekipmanın koruyucusu olmadığını göstermektedir. Fabrikada yıllar içerisinde gerekli revizyonlar yapılmadığı, çoğu makinanın(uzun yıllar kullanılmasından dolayı kullanılamaz hale gelmesi) koruyucu ekipmanının olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Sizce iş sağlığı ve güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?' sorusuna %62.8'i çalışanların eğitimi olmaları, %30.7'si sıkı denetimler, %6.5'i İSG kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması cevabını vermişlerdir. Çıkan sonuç bu konuda yapılan çalışmalarla örtüşmektedir[30].

Araştırmaya katılan çalışanların 'İş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir?' sorusuna %13.3'ü işveren, %31.8'i çalışan, %54.9'u çalışma ortamı cevabını vermiştir. Çıkan sonuç çalışanların sadece %31.8'inin iş kazası nedeni olarak çalışanların hatası olduğunu göstermektedir[31].

Araştırmaya katılan çalışanların 'Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?' sorusuna %34.5'i evet, %28.0'ı hayır, %37.5'i kısmen cevabını vermiştir. Bu soruya verilen cevapta çalışanların yaklaşık 4/3'ünün kendini güvensiz hissettiği göstermektedir[30].

Araştırmaya katılan çalışanların 'Size göre iş kazalarının en önemli sebebi nedir?' sorusuna %45.9'u çalışanın hatası, %45.0'ı çalışma ortamının uygun olmaması, %9.1'i kader cevabını vermiştir [32]. İş kazalarının nedenini kader diye cevaplayan çalışanlar, İSG kurallarına uyup ya da uymamanın çokta önemli olmadığını, kaderinde böyle bir kazanın olacağı var olduğu için gerçekleştiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Çıkan sonuç literatürde %2 ile bilinmeyen sebepler olarak açıklanan kaza nedenlerinin üstündedir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'Yaptığınız işte risk var mıdır?' sorusuna %58.1'i evet, %16.9'u hayır, %25.0'ı kısmen cevabını vermiştir[33]. Çıkan sonuç çalışanların %75'inin kendini risk altında gördüğünü göstermiştir.

Araştırmaya katılan çalışanların 'İş sağlığı ve güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için neler yapılmalıdır?' sorusuna %84.8'i denetim, %2,5'i ceza, %12.7'si idari yaptırım cevabını vermiştir. Çıkan sonuç kanun ve yönetmelikle işverene yüklenen denetim sorumluluğunun çalışanlar tarafından benimsediğini göstermiştir[34].

Araştırmaya katılan çalışanların 'Kişisel sorunlarınız (iş dışındaki) işyerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu?' sorusuna %12.1'i evet, %47.6'sı hayır, %40.3'ü kısmen cevabını vermiştir. Çıkan sonuç çalışanların yarısından fazlasının kişisel sorunlarını işe yansıttıkları görülmüştür[35].

Araştırmamızdan çıkan sonuçlar iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılan bazı çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Araştırmaya katılan çalışanların eğitim düzeyi, çalışma süreleri, yaşları ile İSG kuralları arasındaki ilişki Uslu M. [36] ve Çelik E[37]'nin yaptığı çalışmalarla örtüşmektedir.

Araştırmadan çıkan sonuçlardan;

- 6331 sayılı İSG kanunundan haberiniz var mı ?,İSG eğitimleri sorusuna verdikleri cevaplar,
- İSG kurallarına uymayanların oranı,
- İşyerinde kullanılan makine-ekipman kurallarına uygun davranma,
- İşverenin KKD temin etme oranı,
- Çalışanların KKD'leri düzenli kullanma oranı,
- İş kazalarının en önemli nedeni kader diyenlerin oranı,

Taşkın E[33]'nin çalışmasıyla örtüşmektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Erzurum Şeker Fabrikası'nda yapılan bu çalışmada çalışanların 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na uyma, kanunun uygulama alanları olan ilgili yönetmelik ve tüzüklerde belirtilen kuralları yerine getirme seviyeleri tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında anket yoluyla elde edilen sonuçlar, çalışanların yaş, eğitim düzeyi, pozisyon, çalıştığı birim, çalışma süreleri ile İSG kuralları karşılaştırılmış, birçok anlamlı sonuç elde edilmiştir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun amacında belirtilen; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek kapsamında, fabrikada çalışanların bir takım aksaklık ve eksikliklere rağmen genelde kanun ruhuna uygun davrandığı tespit edilmiştir.

Bu çalışmadan çıkan sonuçlar ışığında öneriler:

- Çalışanlardan %9'unun İSG kanunundan haberdar olmadığı için, kanun anlatılmalıdır.
- İSG eğitimi hiç almamış ya da kısmen almış olan çalışanların eğitimleri tamamlanmalıdır.
- Çalışanların %65.5'i iş yeri hekimini tanımadığını beyan etmiştir. İş yeri hekimi tüm çalışanların işe giriş ve periyodik muayenesini yapmalı ve sağlıkla ilgili gerekli eğitimleri vermelidir.
- Araştırmaya katılan çalışanların %49.6'sı iş güvenliği uzmanını tanıyor musunuz? Sorusuna hayır cevabını vermiştir. İş güvenliği uzmanının tüm birim ve çalışanları ziyaret ederek, görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.
- Çalışanların tamamının iş sağlığı ve güvenliği açısından görev, hak ve sorumluluklarını bilmedikleri tespit edilmiştir. İSG eğitimlerinde bu konulara ayrıntılı olarak yer verilmelidir.
- Araştırmaya katılan çalışanların %40.3'ü iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarında görüşlerinin alınmadığını belirtmiştir. İSG çalışmalarında, özellikle risk analizi yapılırken tüm çalışanların görüşüne başvurulmalıdır.

- Çalışanlardan İSG kurallarına uyma sorusuna %14.5'i hayır, %33.3'ü kısmen cevabını vermiş olup kurallara uymanın iş kazası ve meslek hastalıklarını en aza indirmede çok önemli bir etken olduğu anlatılmalıdır.
- Çalışmaya katılanlardan %16.7'si işverenin KKD temin etmediğini beyan etmiştir. Tehlike ve risklerden korunmanın son aşaması olan KKD'ler, işveren tarafından tüm çalışanlara temin edilmelidir.
- Araştırmaya katılan çalışanların 4/1'inin KKD kullanmadığı tespit edilmiştir. İş kazası ve meslek hastalıklarından korunmak için çalışanlara yaptıkları işe uygun KKD temin edilmeli ve kullanmaları sağlanmalıdır.
- Araştırmaya katılan çalışanlardan sağlık ve güvenlik işaretlerine uymayanlar tespit edilerek, konunun önemi anlatılıp gerekli eğitimler verilmelidir.
- İş yerinde makine-teçhizatın çalışma esnasında titreşim ölçümleri yapılarak maruziyet sınır değerleri tespit edilip, yüksek çıkan yerlerde gerekli önlemler alınmalıdır.
- Fabrikada kimyasal maddeler kullanılmakta olup, çalışanların %35.6'sı kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kaldığında dolayı, kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik önlemleri hakkında gerekli eğitimler verilmeli, kaynakta ortamda ve kişide gerekli önlemler alınmalıdır.
- Anketimize katılan çalışanlardan %55.9'u yaptığı işte gürültüye maruz kaldığını belirtmiş olup, ortamdaki gürültü düzeyi ölçümleri yapılarak maruziyet belirlenmeli, tehlike ve risklerin en aza indirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Ankete katılan çalışanların %60'ı elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu işten kaynaklanma ihtimali olan sırt ve bel incinmelerinden çalışanların etkilenmemesi için ve elle taşımanın önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.
- Araştırmaya katılan çalışanların %22.1'i iş yeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli bulmadığını belirtmiştir. Fabrika alanında bulunan tüm işletme ve binaların eklentilerinde sağlık ve güvenlik şartları yerine getirilmelidir.
- Araştırmaya katılan çalışanların yaptığınız işte size göre risk nedir? Sorusuna %47'si yaralanma, %24'ü ölüm tehlikesi, %29'u meslek hastalığı cevabını

vermiştir. Çalışanların bu endişelerinin nedenleri irdelenerek tespit edilmeli, güvenli çalışma ortamı oluşturmalı ve kendilerini güvende hissetmeleri sağlanmalıdır.

- Araştırmaya katılan çalışanların iş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir? Sorusuna % 31.8'i çalışan cevabını vermiştir. Literatürde bu oran %88'dir. İSG eğitimlerinde bu oran ısrarla çalışanlarla paylaşılmalı ve İSG kültürü oluşturulmalıdır.
- Araştırmaya katılan çalışanların %9.1'i iş kazalarının nedeni olarak kader şikkını işaretlemiştir. İş kazası nedenleri arasında %2 ile bilinmeyen nedenler olarak ifade edilen faktör temel alındığında bu oranın oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Çalışanlara iş kazası nedenlerinin çok iyi anlatılması ve %98'inin önlenabilir olduğu belirtilmelidir.
- Risk analizi çalışması yapılırken çalışanların karşılaştıkları tehlikeler belirlenmeli ve ortadan kaldırılmalıdır.
- Araştırmaya katılan çalışanların %59.7'si kişisel sorunlarınız (iş dışındaki)iş yerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu? Sorusuna evet ve kısmen cevabı vermişlerdir. Bu etkinin en aza indirilmesi için çalışan ve ailelerine yönelik sosyal aktivite ve motivasyon artırıcı etkinlikler düzenlenmelidir.

8. KAYNAKÇA

1. Teksin M (1994). Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı. Yayın no:51 sayfa.393 Ankara.
2. TMMOB (2010).Yayın No:529 Ankara. İş Sağlığı ve Güvenliği Oda Raporu. Genişletilmiş 3.Baskı. Sayfa 4.
3. Yağımlı M (2017). İş Sağlığı ve Güvenliği. Beta Basın-Yayın Dağıtım A.Ş İstanbul.
4. İşsever H (2015). Türkiye Belediyeler Birliği-İstanbul Büyükşehir Belediyesi. Yerel Yönetimlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Sempozyumu. İBB Sağlık Daire Başkanlığı. İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürlüğü. Yayın No:11
5. Kılıç L (2006). İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliğini Sağlama Hükümlülüğü. Yetkin Yayınları Ankara. Sayfa:18
6. Akpınar T (2014).İş Sağlığı ve İş Güvenliği. İkinci Baskı. Ekin Yayınevi. Bursa. Sayfa: 37
7. Kuloğlu A (1994).Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı. Yayın No:51.Sayfa:256 Ankara.
8. Çelik F (2012).6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. TC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. Art Ofset Matbaacılık. Sunuş Konuşması.
9. Küçükahmet L (1991).İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı. Ankara. Sayfa:19
10. Bilir N (2016).İş Sağlığı ve Güvenliği. Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti. Ankara. Sayfa:3
11. Bilir N (2016).İş Sağlığı ve Güvenliği. Güneş Tıp Kitabevleri Ltd.Şti. Ankara. Sayfa:7
12. Gerek N (2006).İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği. Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir.
13. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (2012). T.C. Resmi Gazete,28339,30 Haziran 2012
14. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete,28648,15 Mayıs 2013
15. İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete, 28713, 20 Temmuz 2013

16. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik.(2012). T.C. Resmi Gazete, 28512, 29 Aralık 2012
17. İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği (2003). T.C. Resmi Gazete, 25311, 09 Aralık 2003.
18. İş Kanunu (2004). T.C. Resmi Gazete, 25425, 06 Nisan 2004
19. Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik. (2013). T.C. Resmi Gazete, 28695, 2 Temmuz 2013
20. Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği (2013). T.C. Resmi Gazete, 28762, 11 Eylül 2013
21. Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete, 28743, 22 Ağustos 2013
22. Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete, 28733, 12 Ağustos 2013
23. Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete,28721,28 Temmuz 2013
24. Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği (2013). T.C. Resmi Gazete, 28717, 24 Temmuz 2013
25. İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik.(2013). T.C. Resmi Gazete, 28710, 17 Temmuz 2013
26. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği (2013). T.C. Resmi Gazete, 28628,25 Nisan 2013
27. Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik. (2013). T.C. Resmi Gazete, 28620, 16 Nisan 2013
28. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (2012). T.C. Resmi Gazete, 28512, 29 Aralık2012
2. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. Ek-1. (2013). T.C. Resmi Gazete, 28628, 25 Nisan 2013
30. Kılıkış İlknur-Demir Seçil. (2012).Çalışma ilişkileri dergisi. İşverenin İş sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Verme Yükümlülüğü Üzerine Bir Çalışma.

31. Gürbüz Yılmaz. Mühendis ve Makine. Cilt.50. Sayı.592.
https://www.mmo.org.tr/sites/default/files/8ee4c7d73782a48_ek.pdf
32. İş Kazaları <https://www.konya.edu.tr/storage/files/department/insaatmuhendisligi/editor/DersSayfalari/issagligi/isKazalari.pdf>
33. Taşkın E(2015).Pamuk İpliği reten Bir Tekstil Fabrikasında İş Sağlığı ve Güvenliğinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
34. Mehmet Nuri Görücü.(2017)İş Sağlığı ve Güvenliğinde Devlet Denetimi. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi.
35. T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (2016) Ankara. İş sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü. Psikososyal Risk Faktörleri Bilgilendirme Rehberi.
<https://www.csgb.gov.tr/media/4595/rehber22.pdf>
36. Uslu M. (2002).Kazaların Oluş Sebepleri, Bıçaklar Kitabevi, Ankara
37. Çelik E (2016).Gaziantep'te Bir Tekstil Fabrikasında Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarına Bakışı. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
38. Temzigney, F. (2010). Erzurum Şeker Fabrikasının Açılışı, Atatürk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 43.Sayfa:16

ÖZGEÇMİŞ

01.01.1967 de Erzurum'da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Erzurum'da tamamladı. Yüksek öğrenimini Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İşletme) de tamamladı. 2016 yılında Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İş Sağlığı ve Güvenliği bölümünü bitirdi. Avrasya Üniversitesi'nde İş Sağlığı ve Güvenliği alanında yüksek lisans yaptı. Halen İş Güvenliği Uzmanı olarak özel sektörde çalışmaktadır. Evli ve bir kız çocuk babasıdır.

EKLER

EK 1. İZİN BELGESİ

TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A.Ş.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İdari İşler Dairesi Başkanlığı

Sayı : 89616760-800-E.75924
Konu : Tez Çalışma Talebi

19/12/2017

ERZURUM ŞEKER FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15/12/2017 tarihli ve 74489113-929-E.75139 sayılı yazınız.

01.02.2018 tarihinden itibaren Fabrikamız İş sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerini yürütecek firmanın Uzmanı olan ve Trabzon Avrasya Üniversitesinde iş sağlığı ve güvenliği alanında yüksek lisans yapan Murat ACAR'ın "6331 Sayılı İSG Kanununun Sahada Uygulanması" konulu tez çalışması yapma talebi; İş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyulması, tez konusunda yapılacak çeşitli anket ve uygulamalar ile bu hususlarda hazırlanacak bilimsel çalışmaların yayınlanması hususlarında Fabrika Yetkililerinden izin alınması ve belirlenecek çalışma saatlerine uyulması kaydıyla uygun görülmüştür.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

e-İmzalıdır

İbrahim CÜREBAL
İdari İşler Dairesi Başkanı V.

e-İmzalıdır

Cengiz SEZER
Genel Müdür Yardımcısı

19/12/2017 İşçi : Ahmet GÖKALP
19/12/2017 İdari İşler Müdür Yardımcısı : Gülhan GÜLTEKİN
19/12/2017 İdari İşler Müdürü : Yıldırım GÜRGEN

Mithatpaşa Caddesi No:14 06100 Yenijehtir/ANKARA
(0312) 458 55 96 Fax: (0312) 458 58 00
Elektronik Ağ: <http://www.turkseker.gov.tr/>

Ahmet GÖKALP
İşçi

TÜRKİYE'NİN
KURULUŞU
2016

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <http://ebys.sorgu.turkseker.gov.tr/> adresinden 00L2-E203-0LSI kodu ile yapılabilir.

[s://ebys.turkseker.gov.tr/App_Uygulama/Islem_DosyaGosterPdfjs.aspx?qry=B8B808DD746D83309C9...](http://ebys.turkseker.gov.tr/App_Uygulama/Islem_DosyaGosterPdfjs.aspx?qry=B8B808DD746D83309C9...) 19.12.20

EK 2. ANKET FORMU

1-Yaşınız?

- 18-28 29-39 40-50 51 ve yukarısı

2- Öğrenim durumunuz?

- İlkokul Ortaokul Lise Önlisans Lisans

3- Hangi birimde çalışıyorsunuz?

- İşletme Tarım İdare Personel Müdürlüğü

4- Pozisyonunuz nedir?

- Yönetici Ustabaşı Ustabaşı Yrd. Makinistlik
 Postabaşı Mühendis Kimyager İdari İşler
 İşçi Diğer

5- Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?

- 1 yıldan az 1-5 yıl 5-10 yıl 10-15 15 yıl ve yukarısı

6- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan haberiniz var mı?

- Evet Hayır Kısmen

7- Bugüne kadar Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?

- Evet Hayır Kısmen

8- 7. Soruya cevabınız Evet ise bu eğitimi kaç saat aldınız?

- 1-3 saat 3-5 saat 5-8 saat 12 saat

9- İşyeri Hekiminizi tanıyor musunuz?

- Evet Hayır

10-İş Güvenliği Uzmanınızı tanıyor musunuz?

- Evet Hayır

11- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi yeterli olarak aldığınıza inanıyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

12- İş Sağlığı ve Güvenliği açısından görev hak ve sorumluluklarınızı biliyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

13- İşyeri Hekimi tarafından sağlık muayeneniz düzenli olarak yapılıyor mu?

Evet Hayır Kısmen

14- İş Sağlığı ve Güvenliği çalışmaları sırasında sizin de görüşleriniz alınıyor mu?

Evet Hayır Kısmen

15- İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarına uyduğunuzu düşünüyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

16- 15. Soruya cevabınız Hayır ise nedeni nedir? Nedenlerini yazınız.

Gereksiz buluyorum Kuralları bilmiyorum Çalışmama engel oluyor

17- İşveren size KKD (Baret, iş eldiveni, iş ayakkabısı vs.) temin ediyor mu?

Evet Hayır Kısmen

18- KKD'lerinizi (Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı vs.) düzenli olarak kullanıyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

19- İşyerindeki Sağlık ve Güvenlikle ilgili işaretlere uyuyor musunuz? (Girilmez, baret tak, vs.)

Evet Hayır Kısmen

20- Yaptığınız işte titreşime maruz kalıyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

21- Yaptığınız işte kimyasal maddelerle çalışmaya maruz kalıyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

22- Yaptığınız işte gürültüye maruz kalıyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

23- Elle taşıma ve yük kaldırma gibi işlemler yapıyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

24- İşyeri bina ve diğer eklentilerinde sağlık ve güvenlik önlemlerini yeterli buluyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

25- İş ekipmanlarını kullanırken gereken kurallara uyuyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

26-Ekranlı araçlarla çalışırken sağlık ve güvenlik önlemlerine uyuyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

27- Yaptığınız işte size göre risk nedir? Belirtiniz.

- Yaralanma Ölüm tehlikesi Meslek hastalığı

28- İşyerinde kullandığınız makina-ekipmanın koruyucuları var mı?

- Evet Hayır Kısmen

29- Sizce İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için hangisi gereklidir?

- Çalışanların eğitimi olmaları
 Sıkı denetimler
 İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarını yerine getirmeyenlere ağır para cezası uygulanması

30- İş kazalarının meydana gelmesinde en fazla sorumlu kimdir?

- İşveren Çalışan Çalışma ortamı

31-Çalıştığınız işyerinde kaza geçirmekten korkuyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

32- Size göre iş kazalarının en önemli sebebi nedir?

- Çalışanın hatası
 Çalışma ortamının uygun olmaması
 Kader

33- Yaptığınız işte risk var mıdır?

- Evet Hayır Kısmen

34-İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının tam olarak uygulanması için neler yapılmalıdır? Belirtiniz.

- Denetim Ceza İdari yaptırım

35-Kişisel sorunlarınız (iş dışındaki) işyerindeki çalışma temponuzu etkiliyor mu?

- Evet Hayır Kısmen

EK 3. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi tarafından yürütülen "....." başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınızı ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülüğü** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmaktan **çıkma** hakkında **sahipsiniz**. **Çalışmayı yanıtılamaz**, **araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır.

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın Amacı: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun sabaada uygulama sonuçlarını görmek
- Araştırmanın İçeriği: Erzurum Şeker Fabrikası çalışanlarının İSG kurallarına uymalarının anket yoluyla tespiti
- Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma Tez çalışması
- Araştırmanın Öngörülen Süresi: 1 Ay
- Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı: 240 Gönüllü
- Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): ERZURUM ŞEKER FABRİKASI

2. Çalışmaya Katılım Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumluluktan tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşısında adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru soruna ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılımı kabul ediyorum.

Katılımcının (Kendi el yazısı ile)

Adı-Soyadı:.....
İmzası:.....

(Varsa) Velayet veya Vesayet Altında Bulunanlar İçin:

Veli veya Vasisinin (kendi el yazısı ile)

Adı-Soyadı:.....
İmzası:.....

Not: Bu form, iki nüsha halinde düzenlenir. Bu nüshalardan biri imza karşılığında gönüllü kişiye verilir, diğeri araştırmacı tarafından saklanır.

Araştırmacının

Adı-Soyadı:..... Dr. Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR
İmzası:.....